

HRVATSKI KINOLOŠKI SAVEZ
10000 ZAGREB, ILICA 61

PRAVILNIK O STRUČNOM RADU HKS-a

I . PRAVILNIK O UZGOJU I UPISU PASA

Odredbe ovog Pravilnika Hrvatskoga kinološkog saveza za uzgoj i upis pasa određuju uzgoj čistokrvnih pasa prema priznatim standardima Međunarodne kinološke organizacije /Federation cynologique international - FCI/ i upis čistokrvnih pasa u Hrvatsku rodovnu knjigu /HR/ i Hrvatsku uvjetnu rodovnu knjigu /HUR/. Ove odredbe vrijede za cijelo područje Republike Hrvatske i obvezne su za sve kinološke organizacije HKS-a i njihove članove. Odredbe se moraju također primijenjivati na sve postupke u uzgoju.

Ove odredbe HKS-a za uzgoj i upis pasa posebno uzimaju u obzir važeći uzgojni pravilnik FCI-a.

Članak 1. Osnovne odredbe

1. Ove uzgojne odredbe mogu biti nadopunjene pravilnicima kinoloških udruga HKS-a kojima je HKS povjerio vođenje uzgoja obzirom na posebnosti pasmina koje te udruge obuhvaćaju, a također i pooštren onoliko koliko je korisno za postizanje uzgojnih ciljeva postavljenih standardima FCI-a.

2. Uzgojni pravilnici nacionalnih pasminskih klubova kojima je HKS povjerio vođenje uzgoja za pojedine pasmine moraju uvijek biti u suglasju s ovim uzgojnim odredbama, pri čemu treba također uvažavati hrvatske propise o zaštiti i držanju životinja.

3. Kinološke udruge HKS-a kojima je HKS povjerio vođenje uzgoja za pojedine pasmine moraju svoje uzgojne pravilnike u cijelom sadržaju i trenutno važećoj formulaciji dostaviti izvršnom odboru HKS-a na odobrenje.

Članak 2. Uzgajivač

1. Uzgojem se može baviti član kinoloških udruga koje su članice HKS-a.

2. Uzgajivač je vlasnik ženke u vrijeme kad je ona parena, osim ako nije pismeno preneseno vlasništvo na novog vlasnika.

3. Vlasnik je ona osoba koja je kuju ili psa stekla na zakonit način, koja je u neosporivu posjedu kuje ili psa i koja to može dokazati zakonitim posjedovanjem izvorne /originalne/ rodovnice.

Ukoliko postoje posebno dogovoreni odnosi između uzgajivača i vlasnika psa (kupca) potrebno ih je regulirati posebnim ugovorom sklopljenim kod javnog bilježnika i jedan primjerak pohraniti u Hrvatskom kinološkom savezu.

4. Preprodavačima pasa nije dozvoljen uzgoj niti članstvo u nekoj od članica HKS-a.

5. Pravo je svakoga uzgajivača tražiti stručne savjete od voditelja uzgoja svoje kinološke organizacije i stručnih povjerenstava HKS-a.

6. Dužnosti uzgajivača su da:

- a) koriste u uzgoju isključivo mužjake i ženke s važećom uzgojnom dozvolom u trenutku parenja, odnosno pse s traženim ocjenama oblika i ispitima rada kod pasmina kod kojih se to traži pravilnikom o uzgoju HKS-a
- b) ne uzgajaju pse bez rodovnice i pse s rodovnicama nepriznatih kinoloških organizacija,
- c) uzgajaju samo sa zdravim psima,
- d) osiguraju uzgojnim životinjama uvjete koji odgovaraju njihovim fizičkim i psihičkim potrebama,
- e) tako dugo dok se štene nalazi kod uzgajivača, uzgajivač mora štenetu osigurati uvjete povoljne za njegov fizički i psihički razvoj koji omogućuju dobru socijalizaciju,
- f) osiguraju tetoviranje ili mikročipiranje pasa shodno važećim Pravilima HKS-a, a najkasnije do 12 tjedana starosti
- g) ne predaju štence iz legla prije navršenih osam tjedana starosti
- h) prije predaje pasa novim vlasnicima, očiste štence od crijevnih parazita i provedu najmanje jedno zaštitno cijepljenje pasa protiv najčešćih zaraza, te to potvrditi veterinarskom iskaznicom ovjerenom od veterinara,

i) pod moralnom i materijalnom odgovornošću daje istinite podatke za prijavu legla

j) svoja uzgojna prava ostvaruje preko kinološke organizacije u mjestu stanovanja, odnosno u najbližoj kinološkoj organizaciji mjesta stanovanja. Ukoliko je za područje stanovanja vođenje uzgoja povjereno pasminskom klubu pasmine koju uzgajivač uzgaja, svoja uzgojna prava mora obvezatno ostvariti u takvoj udruzi.

k) u uzgoju ne krše odredbe ovog pravilnika.

7. Za uzgoj terijera tipa bul uzgajivač mora ispunjavati uvjete iz Pravilnika o opasnim psima.

Članak 3. Ustupanje prava na uzgoj

1. Pravo na upotrebu u uzgoju ženke za rasplod ili rasplodnog psa ugovorom može biti preneseno na drugu osobu. (Uzgojno ustupanje, ustupanje prava na uzgoj).

2. Uzgojno ustupanje (ustupanje prava na uzgoj) mora biti ugovoreno pismeno prije predviđenog parenja. Jedan primjerak ugovora kasnije mora biti priložen prijavi legla.

3. Kod ustupanja uzgojnog prava treba precizno opisati prava i obveze obiju ugovornih strana.

Onaj tko privremeno preuzme ženku pod uzgojno pravo, smatra se privremenim vlasnikom ženke u vremenu od parenja do završetka dojenja štenadi prema smislu ovog pravilnika.

Onaj tko privremeno preuzme mužjaka pod uzgojno pravo smatra se privremenim vlasnikom mužjaka do kraja ugovorenog roka na uzgojno pravo.

Privremeni vlasnik uzgojne jedinice zadržava sva uzgojna prava i obveze kao i vlasnik za vrijeme trajanja ugovora o ustupanju uzgojnog prava.

Privremeni vlasnik ženke kod prijave legla prilaže i kopiju ugovora o ustupanju prava na uzgoj.

Privremeni vlasnik mužjaka nakon uspješnog parenja, vlasniku ženke daje kopiju ugovora o ustupanju prava na uzgoj koju ovaj prilaže prijavi legla.

Za ženke iz inozemstva koje se koriste privremeno u hrvatskom uzgoju temeljem ugovora o ustupanju prava na uzgoj potrebno je izvršiti nostrifikaciju.

Ženke iz inozemstva koje se koriste privremeno u hrvatskom uzgoju temeljem ugovora o ustupanju prava na uzgoj obavezno moraju ispunjavati važeće uzgojne odredbe Hrvatskog kinološkog saveza.

Ugovor o ustupanju prava na uzgoj obavezno sadrži odredbe o:

- davatelju i primatelju uzgojnog prava
- jedinkama koje su predmet ugovora
- početku i kraju ustupanja uzgojnog prava
- kod mužjaka tko ima pravo potpisa na potvrdi o parenju

Članak 4. Ime uzgajivačnice /uzgojno ime/

1. Psi ne mogu nositi ime uzgajivačnice /uzgojno ime drukčije od onoga koje je zaštićeno na ime uzgajivača.

2. Jedan uzgajivač može uvesti, to jest zaštititi samo jedno ime uzgajivačnice također ako uzgaja i više pasmina. Ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ mora se koristiti za označavanje svih pasa jednog uzgajivača, bez obzira na različitost pasmina.

3. Dodijeljeno ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ je osobno i doživotno, tako dugo dok se ne ugasi.

4. Nakon homologiranja kod FCI-a ime jedne uzgajivačnice /uzgojno ime/ više se ne može mijenjati. U pravilu ono se gasi smrću vlasnika. Ustupanje uzgojnog imena nasljednicima uzgajivača koji je zaštitio uzgojno ime, može odobriti HKS uz dokaz nasljedno pravnog prijenosa. Vlasnik jednog zaštićenog uzgojnog imena može za sudionike u uzgoju uzeti bračnog partnera, braću ili potomke uz uvjet da nisu mlađi od 18 godina. Predstavljanje takve zajednice ostaje i dalje na osnovnom vlasniku uzgojnog imena /imena uzgajivačnice/.

5. Ukoliko je želja zaštititi uzgajivačnicu koja se nalazi u vlasništvu više osoba, na zahtjevu za uzgajivačnicu mora biti navedeno tko je nosilac uzgojnog prava, a tko suvlasnik.

6. HKS dodjeljuje pravo na vođenje jednog uzgojnog imena /imena uzgajivačnice/ tek nakon odgovarajućeg kontakta s FCI-om u čijoj je nadležnosti međunarodno zaštititi isključivost imena uzgajivačnice.

7. Prijedlog za zaštitu imena uzgajivačnice treba podnijeti na obrascu koji je odredio HKS. Prijedlog mora sadržavati najmanje tri različita prijedloga imena.

8. Nakon dodjeljivanja imena uzgajivačnice (uzgojnog imena) uzgajivač može putem pismene obavijesti HKS-u odustati od njezine zaštite.

9. Vlasnik jednog zaštićenog imena uzgajivačnice /uzgojnog imena/ dužan je držati se odredaba ovoga pravilnika HKS-a o uzgoju i upisu pasa i uzgojnih pravilnika mjerodavnih kinoloških organizacija HKS-a i sve čistokrvne pse koje je uzgojio ili nabavio u svoje vlasništvo bez iznimke upisati u rodovnu knjigu HKS-a.

Ime uzgajivačnice može se koristiti samo kod upisa štenadi za koju su rodovnice izdane poslije datuma registracije uzgajivačnice.

10. Zaštićeno ime uzgajivačnice /uzgojnog imena/ vlasnika koji se ne drže odredaba ovoga pravilnika HKS-a o uzgoju i upisu pasa i uzgojnih pravilnika mjerodavnih kinoloških organizacija HKS-a bit će brisano iz evidencije FCI-a na zahtjev HKS-a.

Članak 5. Voditelj uzgoja kinološke udruge

1. Voditelja uzgoja kinološke udruge predlaže nadležno tijelo kinološke udruge, a verificiraju ga :

Povjerenstvo za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstvo za uzgoj i rad lovnih pasa.

2. Voditelj uzgoja je po redu prvenstva kinološki sudac, iskusan uzgajivač ili sudac pripravnik.

3. Mandat voditelja uzgoja traje do opoziva.

4. Dužnosti voditelja uzgoja su da:

a) vodi uzgoj čistokrvnih pasa prema odredbama ovog Pravilnika, te ostalim odlukama Povjerenstva za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstva za uzgoj i rad lovnih pasa potvrđenih od Izvršnog odbora HKS-a,

b) prijave za sporna legla dostavlja kako bi ih riješila nadležna Povjerenstva za uzgoj,

c) upoznaje uzgajivače o obvezama i pravima u uzgoju

d) obavlja pregled legla, prvi put u roku 5 dana po štenjenju, a drugi put prilikom prijave legla,

- e) odbija upis legla ili štenadi koje pokazuju znakove atipičnosti u tolikoj mjeri, da izazivaju sumnju u čistokrvnost, kao i štenadi s vidljivim zdravstvenim anomalijama,
- f) odbija upis legla u rodovnu knjigu ukoliko leglo nije držano u skladu s pozitivnim propisima Republike Hrvatske koje reguliraju dobrobit životinja,
- g) daje mišljenje Povjerenstvu za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstvu za uzgoj i rad lovnih pasa oko zahtjeva za parenje u srodstvu,
- h) predlaže disciplinski postupak zbog nepridržavanja odredbi ovog Pravilnika,
- l) potpisuje prijavu legla, provjerava točnost podataka – predlaže upis u rodovnu knjigu shodno odredbama ovog Pravilnika.

Članak 6. Upotreba u uzgoju

1. Osnovno

Dozvoljeno je uzgajati samo s nasljedno zdravim čistokrvnim psima čvrste naravi, upisanih u jednu od FCI-a priznatih rodovnih knjiga ili registra, koji ispunjavaju uvjete utvrđene u nadležnoj zemlji članici ili s ugovornim partnerom.

Čistokrvni pas je nasljedno zdrav ako prenosi obilježja standarda, pasmine i naravi tipične za pasminu, bez nasljednih pogrešaka, koje bi mogle štetiti zdravlju njegovih potomaka. Pri tome postoji obveza sprečavanja pretjerivanja onih obilježja pasmina, koja štete zdravlju pasa.

Za uzgoj nisu dozvoljeni psi s greškama koje se dokazano prenose u uzgoju kao npr. narav koja nije u skladu sa standardom pasmine, urođena gluhoća ili sljepoća, rascjepkano nepce, znatne greške zubala i anomalija čeljusti, PRA. epilepsija, kriptorhizam, monorhizam, albinizam, pogrešna boja kao i utvrđena teška displazija.

Uzgajivačima stoji na raspolaganju znanstvena komisija kao potpora za ocjenjivanje i savjetovanje pri suzbijanju genetičkih grešaka. Ukoliko znanstvena komisija izda katalog mjera one su – nakon što ih prihvati uprava FCI-a – obvezujuće.

Uzgoj i razvoj pasmina pasa mora počivati na dugoročnim ciljevima i solidnim osnovama, kako se uzgojem ne bi dobili bolesni psi, psi slabog temperamenta ili psi bez radnih sposobnosti.

Cilj uzgoja mora biti očuvanje i po mogućnosti proširenje genetičke različitosti pasmine.

Zadaća svakog uzgajivača je ispitati je li pas predviđen za uzgoj obzirom na svoja mentalna i fizička svojstva također i prikladan za uzgoj.

U svrhu očuvanja zdravlja i utvrđivanja porijekla pasa HKS može odrediti obavezno snimanje kukova (HD), laktova (ED), testova za provjeru zdravlja srca, očiju i sluha te uzimanja uzoraka krvi za utvrđivanje DNA za pojedine pasmine, sekcije ili FCI-skupine. U slučajevima kada se utvrdi netočnost podataka o porijeklu legla temeljem DNA analize samo i kod jedne jedinke iz legla, cijelo leglo će se brisati iz Hrvatske rodovne knjige. Podaci o brisanju iz rodovne knjige objavit će se u službenom glasilu HKS-a uz navođenje podataka o psu (leglu) i uzgajivaču.

2. Uzgoj u srodstvu

Uzgoj u srodstvu je dozvoljen, ali samo kada se odnosi na legla u kojima bi se štencima pojavljivali zajednički preci do kombinacije 2 – 3, (djedovi – pradjedovi). Za parenje jedinki u bližem srodstvu, potrebna je zamolba Povjerenstvu za uzgoj sportskih pasmina pasa ili Povjerenstvu za uzgoj i rad lovnih pasa, uz obavezno mišljenje i preporuku voditelja uzgoja.

Zamolba za parenje u još užem srodstvu od 2/3 kako je to navedeno u prvoj rečenici, predaje se povjerenstvima najmanje 60 dana prije planiranog parenja. Odobrenje povjerenstva prilaže se prijavi legla.

3. Ženke za rasplod

a) Kod sportskih pasmina za rasplod se mogu koristiti ženke s priznatom i nostrificiranom rodovnicom FCI-a, koje su ocijenjene najmanje ocjenom vrlo dobar, odnosno ženke pasmine njemački ovčar i belgijski ovčar ocijenjene najmanje ocjenom dobar, a zadovoljile su na uzgojnom pregledu.

Kod lovnih pasmina pasa za rasplod se mogu koristiti ženke s priznatom i nostrificiranom rodovnicom FCI-a ocijenjene najmanje ocjenom dobar i koje posjeduju ispit prirođenih osobina tražen za pasminu izuzev autohtonih pasmina kojima je za korištenje u uzgoju dovoljan ispit rada na divlju svinju.

Povjerenstvo za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstvo za uzgoj i rad lovnih pasa mogu pod određenim uvjetima (prosudbi) odobriti priznavanje legla.

b) Ženka smije imati jedno leglo u kalendarskoj godini.

c) Dobna starost ženki za rasplod kod svih pasmina pasa je od 15 mjeseci do 8 godina, što znači da smije biti pripuštena do dana kad navršši osam godina života.

d) Ženkama koje su imale dva carska reza omogućiti će se ostvarivanje još jednog legla ukoliko pristupe i zadovolje na uzgojnom pregledu na kojem će im se isto odobriti.

e) Jedna ženka smije sama podignuti samo toliko štenadi, koliko joj dopušta njezina uzgojna kondicija. Za višak štenadi treba osigurati zamjensku majku ili pružiti dodatnu njegu.

f) Vlasnik ženke obavezan je omogućiti identifikaciju ženke vlasniku mužjaka prije parenja. Identifikacija je obavezna, a vrši se temeljem tetovirnog broja ili čipa.

g) Za skotne ženke uvezene iz inozemstva primjenjuju se sva uzgojna pravila kao i za ostale ženke s tim da je potrebno izvršiti nostrifikaciju rodovnice i naknadno obaviti uzgojni pregled.

4. Mužjaci za rasplod

a) Kod sportskih pasmina pasa za rasplod se mogu koristiti mužjaci s priznatom i nostrificiranom rodovnicom FCI-a, koji su ocijenjeni najmanje ocjenom odličan, odnosno mužjaci pasmine njemački ovčar i belgijski ovčar ocijenjeni najmanje ocjenom vrlo dobar, a zadovoljili su na uzgojnom pregledu.

Kod lovnih pasmina pasa za rasplod se mogu koristiti mužjaci s priznatom i nostrificiranom rodovnicom FCI-a ocijenjeni najmanje ocjenom vrlo dobar i koji posjeduju ispit prirođenih osobina tražen za pasminu, izuzev

autohtonih pasmina kojima je za korištenje u uzgoju dovoljan ispit rada na divlju svinju.

b) Vlasnik smije mužjaka pripustiti samo na ženke koje ispunjavaju uvjete uzgoja u skladu s ovim pravilnikom.

c) Najstrože se zabranjuje pripuštanje mužjaka na ženku bez rodovnice, na ženke s nepriznatim rodovnicama, te na ženke sa zabranom uzgoja.

d) Mužjak lovnih pasmina pasa smije služiti u rasplodu do svoje smrti uz uvjet da nakon osme godine starosti mora biti pregledan kod voditelja uzgoja. Mužjak sportskih i službenih pasmina pasa smije služiti u rasplodu do svoje smrti uz uvjet da nakon osme godine starosti jednom bude priveden na uzgojni pregled.

e) Vlasnik mužjaka obavezan je omogućiti identifikaciju mužjaka vlasniku ženke prije parenja. Identifikacija je obavezna, a vrši se temeljem tetovirnog broja ili čipa.

Članak 7. Uzgojni pregled

1. Uzgojni pregled je obvezatan za sve mužjake i ženke sportskih i službenih pasmina pasa, s kojima se želi obavljati uzgoj u okviru Hrvatskog kinološkog saveza.

Strani državljani, vlasnici pasa s FCI rodovnicom, mogu pristupiti uzgojnom pregledu sa svojim psima.

2. Na uzgojni pregled mogu se dovesti ženke svih pasmina ocijenjene ocjenom oblika najmanje vrlo dobar izuzev ženki pasmine njemački ovčar i belgijski ovčar koje mogu biti ocijenjene ocjenom oblika dobar odnosno mužjaci svih pasmina ocijenjeni ocjenom oblika odličan izuzev mužjaka pasmine njemački ovčar i belgijski ovčar koji mogu biti ocijenjeni ocjenom oblika vrlo dobar.

Ocjena mora biti dobivena na području Republike Hrvatske.

Ženke i mužjaci svih pasmina koje podliježu obvezatnoj selekciji u svezi displazije kuka, a nabrojene su u ovom pravilniku ili su naknadno uvrštene u spisak odlukom Povjerenstva, moraju imati uredan HD nalaz kao uvjet za pristupanje uzgojnom pregledu (Prilog 1).

3. Minimalna dob za pristupanje uzgojnom pregledu je 12 mjeseci starosti.

4. Pasminama terijera tipa bul uvjet za pristupanje uzgojnom pregledu je potvrda o izvršenom testu socijalizacije propisana Pravilnikom o opasnim psima.

5. Klasifikacija displazije kuka je slijedeća :

HD A, B, C, D, E/I i E/II.

Slikanje kukova može se obavljati uz odobrenje HKS-a na više mjesta u Hrvatskoj, a očitavanje i mišljenje se obavlja na Zavodu za rentgenologiju, ultrazvučnu dijagnostiku i fizikalnu terapiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu.

Psi u vlasništvu Hrvatskih državljana moraju za pristupanje uzgojnom pregledu posjedovati nalaz rentgenske snimke displazije kukova Zavoda za rentgenologiju, ultrazvučnu dijagnostiku i fizikalnu terapiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu bez obzira posjeduju li već neki drugi nalaz.

U slučaju da iznajmljeni parnjaci imaju snimak iz ovlaštene klinike bilo gdje u nekoj od zemalja članica FCI-a, novo snimanje nije potrebno. Priznaju se i snimke iz ovlaštenih klinika, a koje su ovlastili matični klubovi pasmina iz matične zemlje.

6. Uzgojnu dozvolu za pasmine kod kojih je propisano slikanje kukova, moći će dobiti psi s HD nalazom stupnja A, B, C i D. Psi s nalazom, E/I i E/II neće se koristiti u uzgoju i neće moći dobiti uzgojnu dozvolu.

7. Uzgojni pregled za mužjake vrijedi doživotno, uz uvjet da nakon osme godine starosti mužjak jednom mora biti priveden na uzgojni pregled. Uzgojni pregled za ženke vrijedi do navršene 8 godine života.

8. Procjena uzgojne vrijednosti obavlja se prema vanjskom izgledu psa, ocjeni oblika, precima, potomcima, nagradama, naravi, radnim ispitima, HD snimci kukova i kondiciji psa, a uz zadovoljenje minimalnih kriterija za stjecanje uzgojne vrijednosti.

9. HKS izdaje poseban obrazac za uzgojne preglede, koji se ispunjava u 2 primjerka, od kojih 1 ostaje kod vlasnika psa, a 1 se pohranjuje u pismohranu HKS-a, te se statistički obrađuje. Rezultat uzgojnog pregleda

(zadovoljio / nije zadovoljio) bit će unesen u rodovnicu posebnim žigom, koji mora biti jasno vidljiv na rodovnici. Izgled i oblik obrasca uzgojnog pregleda propisuje Povjerenstvo za uzgoj sportskih pasmina pasa.

10. Procjena naravi obavlja se obvezatno za sve službene pasmine pasa shodno Uputstvu za provjeru naravi na uzgojnim pregledima (Prilog 2. Pravilnika).

Procjena naravi za pasmine tipa bull obavezna je putem testa socijalizacije za opasne pse.

11. Mužjaci i ženke koji ne prođu na uzgojnom pregledu imaju pravo biti predvedeni na uzgojni pregled ponovo po isteku 3 mjeseca od prvog, i to pod uvjetom da prvi put nisu zadovoljili isključivo zbog loše kondicije ili naravi što se upisuje u rodovnicu psa kao NIJE ZADOVOLJIO u područje pečata uzgojnog pregleda. Ako ni drugi put ne zadovolji izdat će im se trajna zabrana parenja bez obzira na eventualno visoku ocjenu oblika. Zabrana parenja unosi se u rodovnicu na uobičajenom mjestu za unošenje rezultata uzgojnog pregleda. Na njoj su označeni mjesto, datum i potpis članova komisije koji su dali zabranu parenja. Zabrana parenja kod lovnih pasmina unosi se u rodovnicu. Osoba koja je izdala zabranu parenja dužna je dostaviti HKS-u posebnu obavijest o izdanim zabranama parenja za sve pse. Zabrana parenja kod svih pasmina unosi se u rodovnu knjigu HKS-a.

12. Termini uzgojnih pregleda objavljuju se početkom tekuće godine u službenom glasilu i internetskoj stranici HKS-a. Organizator uzgojnih pregleda je HKS uz suorganizaciju kinoloških organizacija.

13. Na svakom uzgojnom pregledu mora biti komisija od najmanje dva suca. Na uzgojnom pregledu gdje se predviđa odaziv službenih pasa poželjno je da bude prisutan jedan sudac za rad i obavezno licencirani markirant (koji zamjenjuje suca za rad). U slučaju kada na uzgojnom pregledu nije nazočan sudac za rad, obrazac uzgojnog pregleda ovjerava licencirani markirant. Komisija svojim sudačkim licencama mora pokrivati 80% pasmina pasa privedenih na uzgojni pregled. Na uzgojnom pregledu obavezno prisustvuje ovlaštenik za provođenje testa socijalizacije za opasne pse. Test socijalizacije za opasne pse provodi se prije pristupanja uzgojnom pregledu.

14. Povjerenstvo za uzgoj sportskih pasmina pasa predlaže datume i imenuje suce predloženih uzgojnih pregleda, imajući pri tome u vidu ravnomjernu proljetnu i jesensku pokrivenost na cijelom teritoriju RH

15. Svi psi koji su stekli uzgojnu dozvolu prije donošenja ovog Pravilnika, dužni su pristupiti uzgojnom pregledu nakon njezinog isteka.

Prilog 1.

A. Popis pasmina prema nomenklaturi FCI-a koji podliježu obvezatnoj selekciji u svezi displazije kuka (moraju imati uredan HD nalaz, kao uvjet za pristupanje uzgojnom pregledu)

FCI GRUPA I

BEARDED COLLIE
BERGER DE BEAUCE
BERGER DE BRIE
BORDER COLLIE
BOUVIER DES FLANDRES
COLLIE
DEUTSCHER SCHAFERHUND
GROENENDAEL
IOUJNOROUSSKAIA OVTCHARKA
KOMONDOR
KUVASZ
LAEKENOIS
MALINOIS
OLD ENGLISH SHEEPDOG
PASTORE MAREMANNO – ABRUZZESE
PULI
PUMI
TERVUEREN

FCI GRUPA II

DOBERMANN
RIESENSCHNAUZER
BLACK RUSSIAN TERRIER

Sve pasmine iz sekcije molosa i švicarskih stočarskih pasa izuzev pasmine engleski buldog.

Preporučuje se snimanje displazije laktova.

FCI GRUPA III

AIREDALE TERRIER

AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER

FCI GRUPA V

AMERICAN AKITA

AKITA

ALASKAN MALAMUTE

CHOW-CHOW

SAMOYED

SIBERIAN HUSKY

FCI GRUPA VI

RHODESIAN RIDGEBACK

DALMATINSKI PAS

Napomena : Provjera sluha obavezna od 01.06.2017.

FCI GRUPA VIII

LABRADOR RETRIEVER

GOLDEN RETRIEVER

FLAT COATED RETRIEVER

CURLY COATED RETRIEVER

CHESAPEAKE BAY RETRIEVER

NOVA SCOTIA DUCK TOLLING RETRIEVER

FCI GRUPA IX

GRAND CANICHE

FCI GRUPA X

IRISH WOLFHOUND

Najranija dob kod koje se može pristupiti dijagnostici je 12 mjeseci starosti psa.

Prilog 2.

Ova uputa regulira način provjere naravi službenih pasmina pasa na uzgojnim pregledima HKS-a.

Provjera naravi obavlja se bez obzira ima li predvedena jedinka na uzgojnom pregledu položeni radni ispit.

Na svaki uzgojni pregled Povjerenstvo za uzgoj sportskih pasmina pasa delegira licenciranog markiranta, a poželjno je i suca za rad službenih pasmina pasa.

Markirant može svojim potpisom zamijeniti suca za rad.

Pas se u rubrici obrasca uzgojnog pregleda ocjenjuje sa:

ZADOVOLJIO ILI NIJE ZADOVOLJIO

PROVJERA NARAVI NA UZGOJNOM PREGLEDU ZA PASMINE ZA KOJE SE PO TRAŽENJU FCI-A ZA STJECANJE NASLOVA MEĐUNARODNOG PRVAKA U LJEPOTI BEZUVJETNO POTREBAN RADNI ISPIT

Provjera naravi za službene pasmine sastoji se od :

- NAPADA NA MARKIRANTA SA PSOM VEZANIM NA POVODNIKU DUŽ. 3 M.
- MIRNOĆE NA PUCANJ

Markirant najprije upozna vlasnika psa s postupkom provjere naravi.

Provjerava opremu na psu (kožnata, dovoljno čvrsta ogrlica ili metalna ogrlica postavljena da nije na steg i da se ne može prevući preko glave), te ga upozorava da prilikom provjere naravi može psa hrabriti, ali ga ne smije dirati i ne smije se pomicati.

Pas se zakvači na povodnik dug 3 metra, vlasnik psa drži na kraju povodnika i ne miče se. Markirant glasom i pokretima ruke prijeti vodiču psa dok pas obrati pozornost na markiranta napada vodiča i psa i to tako da pod dijagonalom uđe na rub prostora kojim se pas može kretati omogućujući mu da ugrize rukav. Ako je pas čvrsto ugrizao rukav, markirant napravi još korak dva po obodu prostora psa, te ispušta rukav.

Pas dobiva ocjenu ZADOVOLJIO ako čvrsto ugrize rukav.

Dozvoljavaju se tri pokušaja da pas ugrize rukav.

Pas dobiva ocjenu NIJE ZADOVOLJIO ako:

- čvrsto ne ugrize rukav
- ako je izrazito agresivan ili plašljiv
- u slučaju da pas uopće ne ugrize rukav
- ako se vodič unatoč upozorenju markiranta približi psu
- ili se pomiče sa stajne točke.

Obavezna oprema markiranta:

zaštitne hlače, štitnik spolovila, obuća koja sprečava klizanje, mekani rukav, snažni kožni povodnik dug 3 metra.

Tek tada se prilazi provjeri naravi na pucanj.

Vodič se upozna s načinom provjere na pucanj.

Vodič se kreće s psom na povodniku s lijeve strane, poslije desetak koraka puca se iz startnog pištolja 6mm dva puta uzastopce s razmakom od 5 sekundi.

Ocjenu ponašanja na pucanj: ZADOVOLJIO dobiva pas koji bitno ne reagira na pucanj. Ocjenu ponašanja na pucanj: NIJE ZADOVOLJIO dobiva pas koji na pucanj reagira izrazito plašljivo ili agresivno.

Prilog 3.

UPUTA ZA PROVJERU SOCIJALIZACIJE

Provjere socijalizacije psa provode članovi uzgojne komisije proučavajući psa u različitim situacijama simuliranim iz stvarnog života. Ako se posumnja da je pas izrazito plašljiv, agresivan, nepredvidiv u reakcijama, može mu se izdati ocjena socijalizacije: NIJE ZADOVOLJIO, te će mu se uskratiti davanje uzgojne vrijednosti. Ostavlja se članovima uzgojne komisije da improviziraju situacije iz stvarnog života za provjeru navedenog. (npr. prolaz kroz grupu ljudi, pljeskanje ljudi, ostavljanje psa zavezanog te promatranje reakcije, prolazak pored automobila koji radi i slično).

Provjera naravi pasmina terijera tipa bul provodi se po testu socijalizacije, a u skladu s Pravilnikom o opasnim psima.

Članak 8. Parenje – Ugovaranje

1. Vlasnik ženke odabire rasplodnog psa.

Vlasnik rasplodnog psa može bez obrazloženja odbiti parenje.

2. O obostranim pravima i dužnostima vlasnika rasplodnog psa i rasplodne kuje o parenju mora se napraviti pismeni dogovor u suglasnosti s pozitivnim zakonima Republike Hrvatske, međunarodnim uzgojnim pravilnikom FCI-a, odredbama ovog pravilnika HKS-a i eventaulnim uzgojnim pravilnicima nacionalnih pasminskih organizacija. Dogovor o parenju treba obuhvaćati sljedeće:

a) Obostranu obvezu izmjene fotokopija rodovnice pasa koji će se pariti zbog provjere njihova upisa u hrvatsku rodovnu knjigu, odnosno o upisu u jednu od FCI-a priznatu rodovnu ili uzgojnu knjigu, ako se radi o mužjaku ili ženki iz inozemstva.

b) Obostranu obvezu izmjene fotokopija dokumenata propisanih za uzgoj pasmine.

3. Vlasnicima uzgojnih ženki preporučuje se da ženku dovedu mužjaku osobno ili putem povjerljive osobe. Oстане li ženka više dana kod vlasnika

parnjaka, svi time nastali troškovi padaju na račun vlasnika ženke, kao što je hranjenje i smještaj, eventualna veterinarska njega, kao i eventualne štete koje ženka prouzroči na opremi uzgajivačnice ili u stanu vlasnika parnjaka. Također troškove povratnog prijevoza ženke snosi vlasnik.

4. Na temelju zakonskih odredbi različitih zemalja smatra se u smislu ovog pravilnika za odgovornog držitelja životinje ona osoba koja životinji u vrijeme nastupanja štete pruža smještaj i hranu.

Ostane li ženka jedan ili više dana pod zaštitom držitelja parnjaka tada je ovaj odgovoran za štete koje ženka prouzroči prema trećim osobama.

Dotični vlasnici ili držitelji parnjaka obavezuju se kod zaključivanja osobnog jamstvenog osiguranja uvažiti ovu okolnost.

5. U slučaju smrti ženke za vrijeme njenog boravka kod držitelja parnjaka, ovaj na svoj račun poziva veterinara kako bi utvrdio smrt i uzrok smrti. On najbržim putem obavještava vlasnika ženke o njenoj smrti i uzroku smrti.

Ako vlasnik želi vidjeti mrtvu ženku, mora mu se za to dati priliku.

Ako je smrt nastupila krivnjom držitelja parnjaka, ovaj je dužan vlasniku ženke nadoknaditi štetu.

Ako krivnja nije njegova, vlasnik ženke je obavezan nadoknaditi držitelju parnjaka sve troškove koji su nastali u svezi sa smrću ženke.

6. Držitelj parnjaka obavezuje se da neće ženku pripustiti nijednom drugom nego predviđenom mužjaku.

Ako mužjak ne spari, ženku se smije samo uz suglasnost njenog vlasnika odvesti drugom mužjaku.

Nikako nije dozvoljeno da se ženku tijekom jednog tjeranja spari s dva ili više mužjaka.

7. Kod nenamjernog parenja s drugim, a ne ugovorenim mužjakom, držitelj parnjaka pod čijom je zaštitom bila ženka dužan je vlasnika ženke o tome izvijestiti i nadoknaditi mu sve troškove nastale pogrešnim parenjem.

Nakon nenamjeravanog parenja s nepredviđenim mužjakom nije više dozvoljeno daljnje parenje s ugovorenim mužjakom. Držitelj parnjaka ne može nakon takvog parenja postavljati nikakve zahtjeve vlasniku ženke.

8. Korektno provedeno parenje držitelj parnjaka potvrđuje izdavanjem potvrde o parenju. On u njoj svojim potpisom potvrđuje da je bio očevidac parenja. Izgled i podatke obvezne u obrazac potvrde o parenju propisuje Hrvatski kinološki savez.

Ova potvrda o parenju mora svakako sadržavati:

- a) Ime i registarski broj parnjaka
- b) Ime i registarski broj ženke
- c) Ime i adresu vlasnika parnjaka, odnosno ovlaštenog držitelja
- d) Ime i adresu vlasnika ženke u trenutku parenja
- e) Mjesto i datum obavljenog parenja
- f) Potpisi vlasnika parnjaka, odnosno držitelja i vlasnika ženke
- g) Ako referada pasa za upis štenaca traži ovjerenu kopiju ili ovjeren prijepis rodovnice parnjaka, držitelj parnjaka treba ih besplatno staviti na raspolaganje vlasniku ženke. Vjerodostojnost rodovnice ovjerava nadležni matični savez.

9. Potvrda o parenju sastavlja se u dva primjerka od kojih jednu zadržava vlasnik mužjaka do konačnog podmirenja materijalnih obveza između vlasnika mužjaka i ženke, a drugu zadržava uzgajivač. Pri prijavljivanju legla oba primjerka obvezatno se prilažu dokumentu :”PRIJAVA LEGLA”.

10. Ako ugovoreni mužjak iz bilo kojeg razloga ne spari ženku ili ženka nije voljna za parenje tako da se parenje nije moglo obaviti, vlasnik parnjaka unatoč pravu na naknade spomenute pod brojem 3. nema pravo na ugovorenu naknadu za parenje.

11. Vlasnik parnjaka uz ugovorenu naknadu za parenje ne može vlasniku ženke postavljati nikakve zahtjeve glede potomaka mužjaka. Naročito nema nikakovo zakonito pravo na to da mu se preda jedno štene. Ako se predaja jednog šteneta ugovori kao naknada za parenje, ovaj dogovor

treba prije parenja pismeno potvrditi. U sporazumu takve vrste moraju se obvezatno uzeti u obzir sljedeće točke:

- a) trenutak izbora šteneta od strane vlasnika mužjaka
  - b) trenutak predaje šteneta vlasniku mužjaka
  - c) trenutak u kojem pravo izbora vlasnika mužjaka neopozivo prestaje
  - d) trenutak u kojem pravo odnošenja neopozivo prestaje
  - e) reguliranje troškova prijevoza
  - f) posebni dogovori za slučaj da ženka ošteni samo mrtve ili samo jedno živo štene
- ili ako izabrano štene uquine prije predaje.

12. Nakon korektno proteklog parenja usluga parnjaka smatra se izvršenom i s tim je uvjet za ugovorenu naknadu za parenje ispunjen. On ne uključuje jamstvo za skotnost ženke. Ovisi o procjeni vlasnika parnjaka hoće li nakon ostajanja ženke neoplođenom jamčiti jedno besplatno parenje kod njenog sljedećeg tjeranja ili vratiti jedan dio naknade za parenje. Dogovor takve vrste treba prije parenja pismeno utvrditi ugovorom o parenju.

Ugovoreno pravo na besplatno parenje u načelu prestaje smrću parnjaka, promjenom vlasništva nad parnjakom ili smrću ženke.

Može li se dokazati (ispitivanjem sperme) da je parnjak u trenutku parenja bio neplodan, vlasniku ženke treba vratiti naknadu za parenje.

13. Kod umjetnog osjemenjivanja ženke veterinar koji je mužjaku uzeo sjeme mora referadi pasa, kod koje se upisuju štenci, predočiti potvrdu da svježe ili duboko smrznuto sjeme potječe od dogovorenog mužjaka. U njegovoj potvrdi moraju biti navedeni vrijeme i mjesto uzimanja sjemena, pasmina, ime psa, broj rodovnice psa, broj mikročipa mužjaka, ime i adresa vlasnika mužjaka.

Svi troškovi uzimanja sjemena idu na teret vlasnika ženke.

Za sjeme prikupljeno u Republici Hrvatskoj ispunjava se poseban obrazac u četiri primjerka od kojih se jedan dostavlja u referadu nakon prikupljanja sjemena, jedan veterinaru koji je prikupljao sjeme, jedan koji se dostavlja u referadu nakon osjemenjivanja i jedan vlasniku mužjaka od kojeg je sjeme prikupljeno.

Za sjeme prikupljeno izvan Republike Hrvatske koristi se obrazac Nacionalnog kinološkog saveza ili onog koji koristi banka sjemena. Troškove osjemenjivanja ženke snosi vlasnik ženke.

Veterinar koji osjemenjuje ženku mora referadi pasa potvrditi da je ženka osjemenjena sjemenom mužjaka koji je bio predviđen za parnjaka. U njegovoj potvrdi moraju biti navedeni vrijeme i mjesto osjemenjivanja, pasmina, ime ženke, broj rodovnice ženke, broj mikročipa ženke, ime i adresa vlasnika ženke. Potvrda treba biti priložena prijavi legla.

Nakon osjemenjivanja ženke ispunjava se poseban obrazac u četiri primjerka od kojih se jedan dostavlja u referadu nakon osjemenjivanja, jedan vlasniku ženke, jedan veterinaru koji je izvršio osjemenjivanje i jedan vlasniku mužjaka od kojeg je sjeme prikupljeno.

Vlasnik mužjaka koji je dao sjeme, mora vlasniku ženke uz veterinarske potvrde izdati službenu potvrdu o parenju.

Kako bi se izbjegle bilo kakve nedoumice ili kasniji nesporazumi preporučuje se prilikom umjetnog osjemenjivanja sve dodatne detaljnosti međusobno riješiti sklapanjem odgovarajućeg pisanog ugovora između vlasnika sjemena/mužjaka i vlasnika ženke.

Preporučuje se da se umjetna oplodnja ne primjenjuje kod ženki koje se prije nisu oplođivale na prirodan način.

Članak 9. Odredbe za upis - Osnovno

Nadležnost donošenja Upisnog reda je u pravilima HKS-a i može ga mijenjati samo Izvršni odbor HKS-a.

Članak 10. Opći uvjeti upisivanja

1. U rodovnu /uzgojnu/ knjigu HKS-a čistokrvnih pasa može se upisati štenad jednog legla, ako vlasnik uzgojne ženke ima dozvolu boravka u Republici Hrvatskoj.
2. Za svakog uzgajivača, člana jedne kinološke organizacije na području Republike Hrvatske vrijedi obveza da štenad koju je odgojio i sve čistokrvne pse koji su u njegovu vlasništvu upiše u Rodovnu knjigu HKS-a
3. Osobe koje nisu članovi jedne kinološke organizacije HKS-a ne mogu upisivati legla svojih kuja ni ostale pse u hrvatsku rodovnu knjigu.

4. U hrvatsku rodovnu knjigu ne može se upisati leglo koje nije oštenjeno na teritoriju Republike Hrvatske bez posebne dozvole Izvršnog odbora HKS-a.

5 Potomci čistokrvnih roditelja iste pasmine koji posjeduju FCI priznate rodovnice (dokaze podrijetla) su čistokrvni psi i imaju pravo na rodovnice koje priznaje FCI, a u skladu s ovim pravilnikom.

6. Sva se legla moraju u potpunosti upisati. To vrijedi i za štence koji su do trenutka prijedloga/zahtjeva za upisivanje bili othranjeni.

Članak 11. Hrvatska rodovna knjiga - brojevi upisa

Svaki pas upisan u hrvatsku rodovnu knjigu dobiva odgovarajući broj i kraticu koja označava njegovu pasminu.

Dodijeljivanje upisnog broja nadzire voditelj rodovne knjige HKS-a.

Broj upisa pod kojim je pas upisan u Hrvatsku rodovnu knjigu sastavni je i nedjeljivi dio njegova imena i mora uvijek biti naveden kad se navodi ime psa.

Broj upisa u rodovnu knjigu ujedno je broj kojim se tetovira pas. Način tetoviranja pasa određuje Pravilnik o tetoviranju čistokrvnih pasa HKS-a.

Članak 12. Podnošenje prijave legla

Podnošenje prijave legla za upis u hrvatsku rodovnu knjigu je u nadležnosti voditelja uzgoja kinološke udruge HKS-a.

1. Prijavu upisa legla dužan je podnijeti uzgajivač na za to određenom obrascu HKS-a (prijava legla) uz prilog originala potvrde o parenju. Uz prijavu legla prilažu se i sljedeće preslike:

a/ rodovnice ženke

b/ rodovnice psa s kojim je ženka parena

c/ uzgojne dozvole za ženku (ukoliko se radi o sportskim i službenim pasminama pasa)

d/ uzgojne dozvole za psa upisanog u hrvatsku rodovnu knjigu s kojim je ženka parena (ukoliko se radi o sportskim i službenim pasminama pasa)

e/ preslika ocjene oblika za roditelje

f / potvrde o osvojenim naslovima prvaka

g / propisane veterinarske potvrde

Prijava legla može se obaviti najranije šest /6/ tjedana poslije štenjenja kuje, a najkasnije do 12 tjedana.

Predaje se u kinološkoj udruzi čiji je uzgajivač član. Nakon provjere uvjeta i upisanih potrebnih napomena voditelja uzgoja kinološke udruge će prijavu proslijediti HKS-u.

2.

Potpisivanjem potpuno popunjenih upisnih obrazaca i njihovim podnošenjem na upis, uzgajivač, to jest vlasnik psa potvrđuje da su podaci potpuno istiniti.

3.

a) Ukoliko se u prijavi legla kao roditelji (otac ili majka) pojavljuju psi koji su uzgojeni i upisani pri Hrvatskom kinološkom savezu prilikom podnošenja prijave legla nije potrebno ispunjavanje ostalih generacija (djedovi, pradjedovi itd.).

b) Ukoliko se u prijavi legla kao roditelji (otac ili majka) pojavljuju nostrificirani psi (uvezeni psi koji su upisani pri Hrvatskom kinološkom savezu) i već su imali potomstvo upisano u rodovnu knjigu Hrvatskog kinološkog saveza prilikom podnošenja prijave legla nije potrebno ispunjavanje ostalih generacija (djedovi, pradjedovi itd.).

Članak 13. Inozemni rasplodni mužjak

Ako je ženka, koja je držana na području Republike Hrvatske parena u inozemstvu, leglo će biti upisano u hrvatsku rodovnu knjigu samo onda ako je inozemni rasplodni pas s kojim je ženka parena upisan u jednu rodovnu ili uzgojnu knjigu koju priznaje FCI i ako se smije upotrijebiti u uzgoju u skladu s pravilima o uzgoju zemlje u kojoj boravi vlasnik psa uz uvjet da zadovoljava starosne i zdravstvene uvjete za pojedine pasmine propisane ovim pravilnikom (npr. HD nalaz, itd.). Vlasnik mužjaka potpisuje potvrdu o parenju na obrascu Hrvatskog kinološkog Saveza.

Članak 14. Ime čistokrvnog psa

Imena svih pasa iz jednog legla moraju imati isto početno slovo. Ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ sastavni je i nedjeljivi dio imena psa oštenjenog kod jednog uzgajivača i mora se uvijek potpuno navoditi uz ime psa.

Ukoliko uzgajivač nema registrirano ime uzgajivačnice (uzgojno ime), ime psa se može sastojati isključivo od jedne riječi.

Članak 15. Pojedinačni upis / Nostrifikacija

1. 1. U hrvatsku rodovnu knjigu pasa biti će upisani pojedinačni psi /pojedinačni upis/ ako je dokazano njihovo čistokrvno porijeklo važećim izvodom iz jedne rodovne ili uzgojne knjige koju priznaje FCI. Pri nostrifikaciji rodovnice potrebno je predati izvornu eksportnu rodovnicu ili izvornu rodovnicu ukoliko pas potječe iz zemlje koja ne posjeduje eksportnu rodovnicu.

Jedinka čija je rodovnica dostavljena na nostrifikaciju mora biti čipirana čipom s oznakom zemlje koja je izdala rodovnicu. Provjeru ispravnosti čipa vrši odgovorna osoba kinološke udruge u kojoj je član vlasnik jedinke. Odgovorna osoba udruge svojim potpisom i pečatom udruge potvrđuje ispravnost čipa na zahtjevu za nostrifikaciju. Jedinke koje nemaju odgovarajući čip, neće biti nostrificirane.

Ukoliko je majka uvezenog psa bila upisana u Hrvatsku rodovnu knjigu, uvezeni pas će se nostrificirati samo ako je majka upisana (nostrificirana) u rodovnoj knjizi zemlje iz koje je pas uvezen. Odredba se odnosi na štenad ošteñenu poslije datuma stupanja na snagu ovog Pravilnika.

2. Broj hrvatske rodovne knjige bit će unesen na izvornoj ispravi podrijetla /rodovnici/ te se nakon upisa u hrvatsku rodovnu knjigu mora upotrebljavati.

3. Psi uvezeni iz inozemstva čija je rodovnica dostavljena na nostrifikaciju moraju biti čipirani čipom s oznakom zemlje koja je izdala rodovnicu. Provjeru ispravnosti čipa vrši odgovorna osoba kinološke udruge u kojoj je član vlasnik psa. Odgovorna osoba svojim potpisom i pečatom udruge potvrđuje ispravnost čipa na zahtjevu za nostrifikaciju. Psi koje nemaju odgovarajući čip, neće biti nostrificirani.

Članak 16. Rodovnica - isprava o podrijetlu

1. Svaki pas uzgojen u Republici Hrvatskoj i upisan u Hrvatsku rodovnu knjigu dobiva službeni dokaz podrijetla -rodovnicu HKS-a. Obrazac rodovnice mora imati oznaku međunarodne kinološke federacije (FCI) i Hrvatskoga kinološkog saveza (HKS).

2. Na obrascu rodovnice moraju biti odjeljci za upis najmanje tri generacije predaka upisanoga psa.

3. Rodovnica HKS-a je pravovaljana tek kada je potpiše voditelj rodovne knjige HKS-a, kada je ovjerena pečatom HKS-a, te potpisom i ovjerom odgovorne osobe kinološke udruge.

4. Rodovnica je isprava koja s psom čini jedinstvenu cjelinu. Njom raspolaže vlasnik psa, te je pri njezinu službenu izdavanju naknadno upisivanje podataka, uz pristanak vlasnika, moguće jedino u Hrvatskom kinološkom savezu u sklopu njegovih nadležnosti u uzgoju i evidenciji čistokrvnih pasa.

Ukoliko postoje posebno dogovoreni odnosi između uzgajivača i vlasnika psa (kupca) potrebno ih je regulirati posebnim ugovorom sklopljenim kod javnog bilježnika i jedan original pohraniti u Hrvatskom kinološkom savezu.

5. Upisivanje ocjena, rezultata i osvojenih kandidatura na kinološkim priredbama te napomene u svezi s uzgojem, upisuju se u rodovnicu HKS-a ili radno izložbenu knjižicu od strane HKS-a, od HKS-a ovlaštenih osoba ili kinoloških udruga članica HKS-a.

U rodovnicu se može upisati samo prva ocjena oblika i uzgojna dozvola, odnosno prva ocjena oblika i ispit prirođenih osobina. Eventualni ostali rezultati odnosno uspjesi upisuju se isključivo u izložbeno radnu knjižicu.

6. Pri izdavanju rodovnica za štenad iz jednog legla u odjeljke predaka mogu se upisati samo potvrđeni naslovi na osnovi kandidature, kako u ljepoti tako i u radu, te položeni stupnjevi radnih ispita (u slučaju da ih je više upisuju se oni najviše kategorije), ali nikako kandidature za naslove izgleda ili rada ili prigodni naslovi s pojedinih priredbi izuzev svjetskih i sekcijских naslova propisanih kod Međunarodne kinološke federacije (npr. svjetski prvak, evropski mladi prvak). U rodovnicu se upisuju i podaci o rtg nalazima displazije kukova.

7. Rodovnica kao jedinstvena cjelina s psom mora s njim biti predana pri svakoj promjeni vlasnika što se potvrđuje upisom podataka novog vlasnika i ovjerom potpisa prijašnjeg vlasnika.

8. Za izgublenu ili nehotice uništenu rodovnicu duplikat ili prijepis izdaje HKS, za što je nužno podnijeti zahtjev s obrazloženjem uz naknadu troškova, koje određuje Izvršni odbor HKS-a.

Zahtjev za izdavanje duplikata ili prijepisa rodovnice podnosi se na za to predviđenom obrascu ovjerenom od odgovorne osobe kinološke udruge. Izdavanjem duplikata ili prijepisa izvorna rodovnica postaje nevažeća.

9. Svaki zahtjev za duplikat rodovnice i njeno izdavanje mora uz navođenje podataka o podnositelju zahtjeva i psu biti objavljen u službenom glasilu HKS-a.

Članak 17. Pristojbe

1. Za vođenje hrvatske rodovne knjige i za provedbu izdavanja isprava Hrvatskom kinološkom savezu pripada naknada koju određuje Izvršni odbor HKS-a.

2. Hrvatski kinološki savez naplaćuje pristojbe od uzgajivača ili za pojedinačne upise preko organizacija čiji je uzgajivač ili pojedinac član.

Članak 18. Posebne odredbe

Za pse koji se nalaze u vlasništvu Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane i Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet ne vrijede odredbe ovog Pravilnika izuzev traženih zdravstvenih odredbi. Navedeni prijavljuju legla direktno u HKS-u.

Članak 19. Sankcije

Povrede odredaba ovog Pravilnika kažnjavat će se prema Pravilniku o stegovnoj odgovornosti HKS-a.

Povjerenstva za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstvo za uzgoj i rad lovnih pasa u slučaju lakših povreda ovog Pravilnika imaju mogućnost izricati sljedeće mjere:

- Opomena
- Zabrana uzgoja u trajanju do godinu dana.

Članak 20. Sporovi i završne odredbe

1. Smatra li vlasnik da se voditelj uzgoja ogriješio o navedena pravila, ima pravo žalbe Povjerenstvu za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstvu za uzgoj i rad lovnih pasa HKS-a. Rok za podnošenje žalbe je 15 dana od trenutka učinjene greške.
2. Za materijalne sporove među članovima nadležan je sud.
3. Kinološke organizacije HKS-a kojima je HKS povjerio vođenje uzgoja za pojedine pasmine dužne su svoje uzgojne propise i pravilnike uskladiti s pravilnikom HKS-a.
4. Izmjene i dopune Pravilnika o uzgoju predlažu Povjerenstva za uzgoj sportskih pasmina pasa i Povjerenstva za uzgoj i rad lovnih pasmina pasa, a potvrđuje ih izvršni odbor HKS-a.
5. Pravilnici o uzgoju nacionalnih pasminskih klubova počinju se primjenjivati nakon što ih odobri Izvršni odbor HKS-a i vrijede do njihovog stavljanja izvan snage po odredbi Izvršnog odbora HKS-a.

Članak 21. Stupanje na snagu

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dana 01.01.2017.g.

II. PRAVILNIK O PRIREDBAMA HRVATSKOG KINOLOŠKOG SAVEZA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom reguliraju se sve priredbe koje provodi Hrvatski kinološki savez. Njime se reguliraju sve priredbe koje su pod zaštitom HKS-a, kao i sve priredbe pod zaštitom FCI-a i HKS-a.

Članak 2.

Priredbe HKS-a mogu biti:

1. priredbe za ocjenjivanje oblika pasa
2. priredbe za ocjenjivanje rada pasa

Članak 3.

Priredbe za ocjenjivanje oblika pasa organiziraju se i održavaju prema Pravilniku o izložbama HKS-a.

Članak 4.

Priredbe za ocjenjivanje rada pasa dijele se na:

1. Priredbe radne lovne kinologije
2. Priredbe radne sportske kinologije.

Članak 5.

Priredbe radne lovne kinologije organiziraju se i održavaju shodno Pravilniku o priredbama radne lovne kinologije.

Članak 6.

Priredbe radne športske kinologije organiziraju se i održavaju shodno Pravilniku o priredbama sportske radne kinologije.

Članak 7.

Općenito vrijedi da su Pravilnici HKS-a usklađeni s pozitivnim pravilnicima FCI-a, a to posebno vrijedi u provođenju priredbi pod zaštitom HKS-a i FCI-a.

A. PRAVILNIK O PRIREDBAMA RADNE LOVNE KINOLOGIJE

Članak 8. Osnovno

Pravilnik o priredbama radne lovne kinologije vrijedi za područje Republike Hrvatske, a obavezan je za sve kinološke udruge, članice HKS-a i za njihove članove. Pravilnik je izrađen u skladu s važećim međunarodnim pravilnicima FCI-a.

Članak 9. Vrste priredbi

Priredbe radne lovne kinologije mogu biti:

- ispiti prirođenih osobina
- ispiti u radu
- lovno – kinološki kupovi
- nacionalne utakmice s dodjelom kandidature CACT
- međunarodne utakmice s dodjelom kandidature CACIT

Članak 10. Najava i odbrenje

Organizatori koji žele organizirati priredbu vezanu uz rad lovačkih pasmina pasa podnose u roku koji odredi Izvršni odbor HKS-a pismeni zahtjev u obliku plana priredbi za iduću godinu. Nakon dobivenog mišljenja Povjerenstva za kadove i priredbe, te Povjerenstva za rad i uzgoj lovnih pasmina pasa Izvršni odbor HKS-a će odobriti priredbe. Nakon odobrenja Izvršnog odbora HKS-a organizatori mogu pristupiti organiziranju navedenih priredbi koje se trebaju odvijati u skladu s pravilnicima za ocjenjivanje rada pojedinih lovnih pasmina pasa.

Članak 11. Pravo sudjelovanja

1. Psi čiji vlasnici imaju stalno boravište u Republici Hrvatskoj mogu sudjelovati na radnim priredbama u Hrvatskoj pod zaštitom FCI i HKS-a samo ako su upisani u hrvatsku rodovnu knjigu. Psima uzgojenima u inozemstvu za koje je taj upis u postupku, vrijedi dodijeljena ocjena i

može biti priznat osvojeni naslov tek nakon što je uslijedio zatraženi upis u Hrvatsku rodovnu knjigu.

Vlasnici i vodiči pasa koji sudjeluju na kinološkim priredbama a imaju stalno boravište u Republici Hrvatskoj moraju biti članovi neke od kinoloških udruga članica HKS-a.

Iznimka od ovog pravila su ispiti vezani uz ispitivanje radne uporabljivosti prema Zakonu o lovstvu RH.

2. Psi uzgojeni u inozemstvu u vlasništvu stranih državljana mogu sudjelovati na radnim priredbama samo ako su upisani u rodovnu knjigu koju priznaje FCI i ako su prijavljeni pod brojem te rodovne knjige.

3. Ako je na radnim priredbama ocijenjen pas koji ne ispunjava potrebne uvjete prema odredbama ovog pravilnika, takva ocjena ili osvojena kandidatura smatra se nevažećom.

Članak 12. Suci

1. Nominirani sudac za ocjenjivanje rada određene pasmine/pasmina ovlašten je za dodjelu ocjena, plasmana i kandidatura. Pri tome je obavezan to činiti bez tuđe pomoći ili uplitanja drugih.

2. Suđenje i ocjenjivanje smiju vršiti samo suci koji za određenu pasminu imaju odobrenje svojeg nacionalnog saveza. Pri tome su obavezni suditi isključivo prema važećim FCI-pravilnicima.

3. Sudac može suditi u inozemstvu samo ako dobije pismenu suglasnost svog nadležnog nacionalnog kinološkog saveza za suđenje rada određene pasmine.

4. Suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a mogu suditi na ispitima rada ako je njihova nacionalna organizacija povezana s FCI-om ugovorno ili individualnim sporazumom. Ti suci mogu suditi na ispitima rada pod pretpostavkom da se nalaze na službenoj sudačkoj listi svoje nacionalne kinološke organizacije.

5. Za suce koji sude na radnim priredbama organizator treba prethodno ishoditi suglasnost HKS-a, odnosno preko HKS-a suglasnost matičnog nacionalnog saveza ukoliko se radi o stranom sucu. HKS mora o toj suglasnosti obvezatno obavijestiti vodstvo ispita. Za sve suce potrebna je suglasnost HKS-a.

Članak 13. Pozivanje sudaca

1. Organizatori radne priredbe moraju suca pismeno pozvati. Ovaj je obavezan organizatoru pismeno potvrditi prihvaćanje ili neprihvaćanje poziva. Svoje sudačke obaveze sudac mora uvijek ispuniti osim ako nije spriječen iz opravdanog razloga.

2. Ako sudac iz opravdanog razloga ne može ispuniti predviđenu obavezu, mora neodložno telefonski, putem faksa, telegrama, e-maila i sl. o tome obavijestiti organizatora. Otkazivanje se mora pismeno potvrditi.

3. Organizator radnih priredbi isto tako je obavezan pridržavati se poziva prema dotičnom sucu, a razrješenje obaveze je dozvoljeno samo u slučaju više sile ili u suglasnosti sa sucem.

4. Ukoliko je organizator prisiljen radnu priredbu otkazati, obavezan je sucu nadoknaditi nastale troškove. Ako sudac iz bilo kojeg razloga odluči ne izvršiti sudačku obavezu, dužan je sam snositi već eventualno nastale troškove.

Članak 14. Obveze i prava sudaca

1. Sudac ne smije na dan radne priredbe na kojoj sudi prijaviti niti jednog psa u svom vlasništvu;

2. Sudac ne smije na dan radne priredbe kada sudi voditi niti jednog psa. Partner, članovi njegove neposredne obitelji ili osobe koje s njim žive u

zajedničkom domaćinstvu smiju voditi samo one pasmine koje on toga dana ne sudi;

3. Sudac smije na radnim priredbama na kojima ne sudi voditi samo pse koje je on uzgojio ili čiji je on vlasnik ili suvlasnik;

4. Sudac ne smije suditi niti jednog psa kojemu je bio vlasnik ili suvlasnik, kojeg je školovao, držao ili prodao u posljednjih 6 mjeseci koji su prethodili radnoj priredbi na kojoj sudi. Isto vrijedi za pse koji pripadaju njegovom partneru ili članu neposredne obitelji;

5. Sucu je zabranjen uvid u katalog prije završetka njegovog suđenja. Organizator ne smije dati sucu unaprijed katalog nego sudački katalog sa svim podacima osim podataka o imenu psa i vlasniku;

6. Sudac ne smije pušiti za vrijeme suđenja;

7. Sudac ne smije piti alkohol za vrijeme suđenja;

8. Sucu je zabranjeno putovati zajedno s natjecateljem kojemu će suditi na radnoj priredbi. U tom smislu niti organizator ne smije prije suđenja ovlastiti nekog natjecatelja da brine o sucu;

9. Sucu je zabranjeno prije radne priredbe stanovati kod natjecatelja čije pse treba suditi. Stanovanje kod nekog natjecatelja mu je dopušteno samo ako je to dogovorio nakon završetka radne priredbe. Isto vrijedi i za privatne sastanke s natjecateljima;

10. Sudac ne smije ocijeniti više od dozvoljenog broja pasa propisanih Pravilnicima o radu za pojedine pasmine pasa.

Članak 15. Obveze organizatora

1. Za sve radne priredbe s dodjelom kandidatura (CACT/CACIT) organizator je dužan izdati prijavnicu. Prijavnica može biti tiskana tek nakon odobrenja njezinog izgleda koje izdaje HKS.

2. Osobe navedene u katalogu radne priredbe kao organizatori ne smiju na dan radne priredbe osobno privesti niti jednog psa.
3. Za sve radne priredbe, organizator poziva suce o svojem trošku.
4. Organizator je dužan na vrijeme dogovoriti s kinološkim sucem način putovanja suca. Sucu treba nadoknaditi sve normalne putne troškove i to odmah po dolasku odnosno, ako je tako prije dogovoreno, unaprijed ih podmiriti.
5. Organizator mora sucu u svakom slučaju osigurati hotelski smještaj i regularne obroke kao i sudačku dnevnicu propisanu odlukama Izvršnog odbora HKS-a.
6. Prava sudaca koji dolaze iz inozemstva na suđenje na izložbe riješavaju se na sljedeći način:
  - a. Organizatori mora – prema prethodnom dogovoru - snositi trošak suca od trenutka njegovog dolaska u zemlju do trenutka njegovog odlaska. To obično uključuje i jedan dan prije kao i jedan dan nakon održavanja radne priredbe.
  - b. Troškovi javnog prijevoza obračunavaju se za suce na bazi APEX-tarifa ili drugih reduciranih, posebnih tarifa. Nadoknada za korištenje zrakoplova može se isplatiti – prema gornjim uvjetima – samo u slučaju ako je udaljenost veća od 300 km ili ako je putovanje avionom jeftinije od drugih prijevoznih sredstava.
  - c. Preporuča se, financijske i ostale dogovore između sudaca i organizatora radne priredbe unaprijed pismeno dogovoriti. Obje strane moraju se pridržavati dogovora.

Ostala prava sudaca koji dolaze iz inozemstva ne mogu biti manja nego što vrijede za suce iz zemlje.

Članak 16. Stjecanje naslova i kandidatura

• CACT HR i CACT HR rezerva

Na radnim priredbama s dodjelom kandidature CACT, koje su pod zaštitom HKS-a, sudac može dodijeliti kandidaturu za prvaka Hrvatske u radu – CACT HR i to prvoplasiranom odlično ocjenjenom psu u radu ili psu plasiranom u 1. nagradni razred.

Rezervnu kandidaturu Rezerva CACT HR sudac može dodijeliti drugoplasiranom odlično ocjenjenom psu u radu ili psu plasiranom u 1. nagradni razred.

Za osvojene kandidate i rezervne kandidate za nacionalnog prvaka u radu dodijeljuju se sljedeće kartice: 1. za CACT HR – kartica s hrvatskom trobojnicom

2. za CACT HR rezerva – kartica s uskom hrvatskom trobojnicom

Potvrda te kandidate je u nadležnosti HKS-a, a priznaje se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. Pas na dan radne priredbe mora biti star najmanje 15 mjeseci
2. Mora imati priznati dokaz o podrijetlu (rodovnicu) izdan od jedne kinološke organizacije koju priznaje FCI

• **PRVAK HRVATSKE U RADU – CH HR R**

Naslov Prvak Hrvatske (CH HRR) na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji je osvojio:

1. JAMARI

- Dva CACT-HR u radu pod zemljom na lisicu i jednu barem treću nagradu na ispitu prirođenih osobina s ispitom sljedoglasnosti ili dva CACT-HR u radu nad zemljom i jednu barem treću nagradu na ispitu u radu pod zemljom na lisicu (najmanje lokalnog značenja) ili dva CACT-HR na punom radnom ispitu odnosno svestranom ispitu. Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CACT-HR već proglašen Prvakom Hrvatske u radu, kandidatura rezerva CACT-HR priznaje se kao kandidatura CACT-HR za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu. Za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CACT-HR. Uz navedene uvjete svaki pas jamar mora imati položen ispit prirođenih osobina i ocjenu oblika vrlo dobar ili odličan dobivenu na nekoj od izložbi s dodjelom kandidate CAC ili CACIB.

2. GONIČI

- Dva CACT-HR na ispitima rada goniča, ispitima glasnog gona u radu na divlju svinju u ograđenom prostoru ili na ispitu u radu na krvnom tragu s dodjelom kandidate CACT-HR. Obje kandidate mogu biti osvojene na

bilo kojem od nabrojanih ispita rada. Kandidature moraju biti osvojene kod različitih sudaca.

Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CACT-HR već proglašen Prvakom Hrvatske u radu, kandidatura rezerva CACT-HR priznaje se kao kandidatura CACT-HR za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu.

Za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CACT-HR. Uz navedene uvjete svaki pas gonič mora imati ocjenu oblika vrlo dobar ili odličan dobivenu na nekoj od izložbi s dodjelom kandidature CAC ili CACIB.

3. DONOSAČI DIVLJAČI (RETRIVERI)

- Dva CACT-HR na ispitima rada retrievera u donošenju, svestranom ispitu rada retrievera ili svestranom ispitu rada retrievera s donošenjem patke s potapanjem s dodjelom kandidature CACT-HR. Obje kandidature mogu biti osvojene na bilo kojem od nabrojanih ispita rada. Kandidature moraju biti osvojene kod različitih sudaca. Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CACT-HR već proglašen Prvakom Hrvatske u radu, kandidatura rezerva CACT-HR priznaje se kao kandidatura CACT-HR za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu. Za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CACT-HR. Uz navedene uvjete svaki pas donosač divljači mora imati ocjenu oblika vrlo dobar ili odličan dobivenu na nekoj od izložbi s dodjelom kandidature CAC ili CACIB.

4. DIZAČI DIVLJAČI (ŠUNJKAVCI)

- Dva CACT-HR na ispitima rada španijela s donošenjem ili svestranom ispitu rada španijela s dodjelom kandidature CACT-HR. Obje kandidature mogu biti osvojene na bilo kojem od nabrojanih ispita rada. Kandidature moraju biti osvojene kod različitih sudaca. Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CACT-HR već proglašen Prvakom Hrvatske u radu, kandidatura rezerva CACT-HR priznaje se kao kandidatura CACT-HR za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu. Za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CACT-HR. Uz navedene uvjete svaki pas dizač divljači mora imati ocjenu oblika vrlo dobar ili odličan dobivenu na nekoj od izložbi s dodjelom kandidature CAC ili CACIB.

5. PTIČARI

Mužjak

- Dva CACT-HR na prirodnu divljač (jedna od kandidatura mora biti osvojena u ispitu rada na trčku) ili dva CACT-HR na prirodnu divljač i ocjenu odličan, odnosno ocjenu odličan na ispitu rada na trčku.

Ženka

- Dva CACT-HR na prirodnu divljač.

Kandidature moraju biti osvojene kod različitih sudaca.

Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CACT-HR već proglašen Prvakom Hrvatske u radu, kandidatura rezerva CACT-HR priznaje se kao kandidatura CACT-HR za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu. Za proglašenje Prvaka Hrvatske u radu se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CACT-HR.

Uz navedene uvjete svaki pas ptičar mora imati položen ispit rada s odstrelom kao i ocjenu oblika vrlo dobar ili odličan dobivenu na nekoj od izložbi s dodjelom kandidature CAC ili CACIB.

- **CACIT i CACIT rezerva**

Na radnim priredbama s dodjelom kandidature CACIT, koje su pod zaštitom FCI-a, sudac može dodijeliti kandidaturu za međunarodnog prvaka u radu – CACIT i to prvoplasiranom odlično ocjenjenom psu. Rezervnu kandidaturu Rezerva CACIT sudac može dodijeliti drugoplasiranom odlično ocijenjenom psu.

Za osvojene kandidature i rezervne kandidature za međunarodnog prvaka u radu dodjeljuju se sljedeće kartice :

1. za CACIT – kartica sa zlatnom prugom
2. za CACIT rezerva – kartica sa srebrnom prugom

Potvrda te kandidature je u nadležnosti FCI-a, a priznaje se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. Pas na dan radne priredbe mora biti star najmanje 15 mjeseci

2. Mora imati priznati dokaz o podrijetlu (rodovnicu) izdan od jedne kinološke organizacije koju priznaje FCI
3. U rodovnici moraju za oba roditelja biti upisane najmanje tri potpune generacije.

- **MEĐUNARODNI PRVAK U RADU - INT.CH.R.**

Za ovaj naslov konkuriraju samo pasmine za koje se provode radni ispiti pod pokroviteljstvom FCI-a.

Za dobivanje naslova «Međunarodni prvak u radu» pas mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- neovisno o starosti dva CACIT-a dobivena od dva različita suca u dvije različite zemlje ili na ispitima u organizaciji dva kluba različitih nacionalnih saveza. Oba CACIT-a moraju biti popraćena s dvije prve nagrade osvojene na međunarodnim ispitima u radu pod pokroviteljstvom FCI-a.

-kod minimalne starosti od 15 mjeseci, na FCI-međunarodnoj izložbi, najmanje ocjenu «vrlo dobar» u razredu radnih, u međurazredu ili u otvorenom razredu – bez obzira na broj privedenih pasa - ili u zemljama u kojima nema takve kvalifikacije 2.nagradu u tim razredima.

-Kontinentalni Ptičari - za te pasmine vrijede: međunarodni prvak u radu «field trial» i međunarodni prvak u radu «hunting test» (lovni ispit).

Da bi pas dobio naslov Međunarodni prvak u radu «field trial», ChIT (ft) mora imati:

a) kod minimalne starosti od 15 mjeseci dva CACIT-a ili jedan CACIT i dva R.CACIT-a u field trial-u, organiziranom pod pokroviteljstvom dva različita nacionalna kinološka saveza i dobivena od dva različita suca;

b) ako je kandidatura dodijeljena na «field trialu» na kojem se ne traži disciplina «donošenje», tada pas mora na nekom drugom ispitu pod pokroviteljstvom FCI-a dobiti najmanje kvalifikaciju «vrlo dobar» ili u

zemljama koje nemaju te kvalifikacije 2. nagradu u «field trialu» s obaveznom disciplinom «donošenje»;

c) kod minimalne starosti od 15 mjeseci pas mora na FCI- međunarodnoj izložbi dobiti najmanje ocjenu «vrlo dobar» u razredu radnih, u međurazredu ili u otvorenom razredu - neovisno o broju privedenih pasa – ili u zemljama u kojima nema ocjenjivanja, 2. nagradu u tim razredima.

Za dobivanje naslova Međunarodni prvak u radu «lovni ispit» ChIT (ec) pas mora imati:

a) u dobi od najmanje 15 mjeseci dva CACIT-a ili jedan CACIT i dva R.CACIT-a dobivena na lovnom ispitu pod pokroviteljstvom dva različita nacionalna kinološka saveza i od dva različita suca;

b) ako je kandidatura dodijeljena na ispitu rada u polju i na ispitu rada u vodi, pas mora na još jednom od FCI-ispita svestranosti dobiti najmanje kvalifikaciju «vrlo dobar» ili u zemljama koje nemaju te kvalifikacije, najmanje 2. nagradu u toj disciplini;

c) u dobi od najmanje 15 mjeseci pas mora na jednoj FCI-međunarodnoj izložbi dobiti najmanje ocjenu «vrlo dobar» u razredu radnih, u međurazredu ili u otvorenom razredu – neovisno o broju pasa - ili u zemljama u kojima nema ocjenjivanja, najmanje 2. nagradu.

Ako je CACIT dobio pas koji već ima naslov «Međunarodni prvak u radu», onda se CACIT-kandidatura prenosi na psa koji je dobio R.CACIT.

Dodjelu i priznavanje naslova ChIT(ft) ili ChIT(ec) od FCI-generalnog sekretarijata vlasnik psa mora zatražiti najkasnije u roku od jedne godine preko svoga saveza. Pri tome mora priložiti potrebnu dokumentaciju.

Jazavčari: 3 mogućnosti

2 CACIT-a u radu na lisicu u umjetnom rovu (BHFK) u dvije različite zemlje i najmanje 3. nagradu na ispitu svestranosti (Vp) ili sljedoglasnosti na zeca (Sp);

2 CACIT-a na ispitu svestranosti ili glasnog gonjenja kao i 3. nagrada u radu na lisicu u umjetnom rovu (BHFK) ili položen ispit u radu pod zemljom na lisicu ili jazavca u dvije različite zemlje;

jedan CACIT u radu na lisicu u umjetnom rovu (BHFK) i jedan CACIT na ispitu svestranosti sa sljedoglasnosti na zeca u dvije različite zemlje.

Jazavčari kuničari: istoga dana potrebno je dobiti 1 CACIT za izvlačenje KSchIH i 1 CACIT za istjerivanje KSpN kao i sljedoglasnost na zeca.

Pas koji je dobio R.CACIT može na zahtjev vlasnika ili nacionalnog kinološkog saveza dobiti kandidaturu CACIT pod sljedećim uvjetima:

ako pas koji je dobio CACIT već ima od FCI-a potvrđen naslov «Međunarodni prvak u radu» ili ako pas s kandidaturom CACIT već ima 2 CACIT-a, bez obzira je li njegov naslov «Međunarodni prvak u radu» od FCI-a potvrđen ili nije (iznimke su kontinentalni ptičari);

ako pas s kandidaturom CACIT u rodovnici koju priznaje FCI nema upisane 3 generacije;

ako je pas s kandidaturom CACIT – prema važećim FCI-pravilima - premlad za radni ili lovni ispit.

Na svakom ispitu može se dodijeliti samo jedan CACIT.

Iznimke:

a) jamari, jazavčari, foksterijeri, lovni terijeri i velški terijeri

CACIT može dobiti svaki pas koji na ispitu pod zemljom postigne maksimalni broj bodova.

jazavčari

CACIT mogu dobiti jazavčari koji na međunarodnom ispitu svestranosti dobiju 1. nagradni razred s najmanje 267 bodova u prvom stupnju.

Članak 17. Dokumenti i obrasci

Sve dokumente i obrasce vezane za radne priredbe, propisuje, tiska i prodaje Hrvatski kinološki savez.

Članak 18. Nagrade

Organizator i kinološke organizacije mogu na radnim priredbama dodijeljivati pokale, diplome, medalje, počasna priznanja, plakete, nagrade u hrani donirane od sponzora ili druge slične nagrade.

Novčane nagrade nisu dopuštene.

Dodijeljivanje diploma uz ocjene ili nagrađivanje nije obvezatno, pa je prepušteno vodstvu radne priredbe i kinološkim organizacijama.

Sve nagrade koje se dodijeljuju na radnim priredbama moraju biti jasno navedene u katalogu.

Članak 19. Prigovor na odluku suca

1. Kritike na ocjenu

Svaka sučeva odluka je konačna i protiv nje nije dopušten prigovor.

Zabranjena je naknadna provjera pojedine sučeve odluke od drugih sudaca ili sudačkog vijeća. Svaka neumjesna ili nepristojna kritika sudačke ocjene ili odluke može prouzročiti gubitak svih dobivenih ocjena, naslova i nagrada i trenutno odstranjivanje s priredbe, a ujedno predstavlja prekršaj koji se može sankcionirati prema Pravilnicima HKS-a, to jest na sučevo traženje.

2. Formalne nepravilnosti (pogreške)

Ako je učinjena formalna nepravilnost (pogreška) čiji je krivac organizator, sudac ili natjecatelj, svaki tako povrijeđeni natjecatelj ima pravo staviti prigovor. Odmah po saznanju organizator je dužan poduzeti potrebnu istragu i nužne mjere. Prigovore protiv počinjenih formalnih nepravilnosti (pogrešaka) treba podnijeti vodstvu radne priredbe pismeno, na dan održavanja priredbe, odmah na licu mjesta. Uz svaki prigovor treba priložiti u visini iznosa dvije prijavnine za predmetnu manifestaciju. Ako se prigovor odbije, taj iznos ide u korist organizatora priredbe. Odluku o podnesenom prigovoru donosi komisija za žalbe koju imenuje organizator radne priredbe objavljene u katalogu u prisustvu glavnog suca ili delegata HKS-a, nakon što sasluša sve sudionike, također na licu mjesta i na dan održavanja priredbe. Protiv Komisije za žalbe može se podnijeti priziv u roku od 8 dana Povjerenstvu za kadrove i priredbe HKS-a. Odluka Povjerenstva je konačna.

Članak 20. Voditelj radne priredbe

1. Voditelja imenuje organizator radne priredbe po obavijesti o odobrenoj priredbi. Organizator je dužan odmah izvijestiti HKS o imenovanom voditelju.

2. Voditelj je kinološki sudac ili stručna osoba koja u potpunosti poznaje pozitivne kinološke propise HKS-a i FCI-a. On podnosi prijedlog sudačke liste HKS-a na odobrenje nakon što je priredba odobrena i to u roku koji odredi Izvršni odbor.

3. Voditelj dobro poznaje i organizira cjelokupni protokol predlaganja i pozivanja sudaca, dogovaranja njihovog dolaska i smještaja, te ishođenje potrebnih suglasnosti za njihovo suđenje. Odgovara za navode u prijavnici za radnu priredbu. Stručno odgovara za dodjeljivanje pasmina sucima i raspoređivanje pasa, te uočava nepravilnosti pri prijavi. Organizira stručni tijek priredbe, te kontrolira provođenje satnice priredbe. Odgovara za ispravnost kataloga.

4. Izrađuje potrebna izvješća za HKS i FCI i odgovara za njihovu točnost.
5. U slučaju spornih situacija i potrebe dodatnog stručnog tumačenja kontaktira s tajnikom HKS-a i glavnim sucem ili delegatom imenovanim za tu priredbu.

Članak 21. Delegat na radnim priredbama

1. Na sve radne priredbe s dodjelom kandidature CACT HR ili CACIT HKS određuje glavnog suca ili delegata, koji su službene osobe HKS-a i na priredbama predstavljaju HKS. Glavni sudac ili delegat mora biti kinološki sudac koji je iskusan u organizaciji radnih priredbi. Nakon usvajanja kalendara priredbi HKS-a i odobrenja organiziranje radne priredbe za svaku se radnu priredbu imenuje glavnog suca ili delegata.

U slučaju spriječenosti glavnog suca ili delegata da prati radnu priredbu, imenuje se drugi glavni sudac.

Glavni sudac ili delegat kao službena osoba HKS-a ima obveze, prava i odgovornosti.

Glavni sudac imenuje se iz redova predloženih sudaca na predmetnoj kinološkoj manifestaciji. Na manifestacijama na kojima nije imenovan glavni sudac HKS će imenovati delegata.

2. Glavni sudac ili delegat je dužan prije priredbe kontaktirati s voditeljem radne priredbe i izvijestiti se o uspješnosti provođenja priprema.

Glavni sudac ili delegat je dužan doći na mjesto gdje će se održati radna priredba prije početka održavanja priredbe. Treba se detaljno upoznati sa svim pripremama, pregledati katalog, upoznati se s terenima, informirati se o dolasku sudaca, njihovim odobrenim suglasnostima za suđenje i s programom rada radne priredbe. U slučaju da su nađene nepravilnosti u odnosu na ovaj pravilnik i ostale akte HKS-a, one se moraju otkloniti.

3. Prava glavnog suca ili delegata na radnoj priredbi su sljedeća:

- a) daje potrebna stručna tumačenja za primjenu pravilnika, općih odluka HKS i odluka ovog Pravilnika,
- b) ukoliko uoči bitne nepravilnosti, može obustaviti priredbu (djelomično ili cijelu) dok se nepravilnosti ne otklone,

c) prati cijeli tok rada i intervenira na eventualna nepravilna i nedolična ponašanja natjecatelja, vodiča ili kinoloških sudaca, odnosno posjetitelja,
d) intervenira po svim pitanjima i propustima ukoliko nisu u skladu s programom radne priredbe, određenim pravilnicima i odredbama ovog Pravilnika.

4. Glavni sudac ili delegat zajedno s organizatorima snosi punu moralnu i osobnu odgovornost ukoliko priredba nije održana u skladu s postojećim propisima i odredbama ovog Pravilnika. Odmah po završetku priredbe, a najkasnije u roku od sedam dana dužan je podnijeti stegovne prijave protiv eventualnih propusta natjecatelja, kinoloških sudaca i organizatora. Najkasnije u roku od sedam dana nakon održane priredbe glavni sudac ili delegat je dužan dostaviti Izvršnom odboru HKS-a i organizatoru priredbe pismeno izvješće o održanoj priredbi. Izvještaj glavnog suca ili delegata mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- a) mjesto, vrijeme, značaj i vrstu radne priredbe
- b) vremenske prilike u vrijeme održavanja priredbe
- c) osoblje zaposleno na radnoj priredbi
- d) analiza kataloga – popisa natjecatelja
- e) upisnina
- f) koliko je sudaca bilo predviđeno, a koliko prisutno (poimenično) i postoji li za sve suglasnost matičnog saveza
- g) koliko je bilo prisutno sudaca pripravnika i jesu li svi propisno upućeni na stažiranje
- h) način otvaranja i zatvaranja priredbe (prigodan govor, himne, zastave zemalja sudionica)
- i) približan broj posjetilaca
- j) je li bilo negodovanja izlagača i zbog čega
- k) je li bilo žalbi i kako su riješene
- l) ocjena ponašanja sudaca, eventualni propusti
- lj) navesti sve uklonjene nepravilnosti i ponašanje organizatora na ukazane nepravilnosti dodijeljivanja kandidatura, diploma, pokala i nagrada
- m) zaključak u kojem treba dati mišljenje - ocjenu, je li priredba bila održana po pozitivnim kinološkim propisima, je li zadovoljila ciljeve

hrvatske kinologije i može li se organizatoru i ubuduće povjeriti organizacija slične priredbe.

Članak 22. Izvješće o radnoj priredbi

Organizator radne priredbe dužan je u roku od 15 dana nakon održane priredbe HKS-u podnijeti izvješće o priredbi koje treba pokazati:

1. Učinak ocjenjivanja u obliku izvješća o dodijeljenim ocjenama i navedenim svim dodijeljenim naslovima i kandidaturama, te po jedan primjerak svih ocjenskih lista ukoliko je to traženo po važećim pravilnicima.
2. Broj u katalogu prijavljenih i upisanih te stvarno dovedenih i ocjenjenih pasa.
3. Imena sudaca koji su sudili na radnoj priredbi uz popis pasmina koje su ocjenjivali.
4. Zapažanja i prijedloge.

Organizator radne priredbe treba podnijeti obračun priredbe u roku od 15 dana, te dospjele pristojbe uplatiti HKS-u u roku 8 dana od podnesenog izvješća.

U slučaju da, iz bilo kojeg razloga, odobrena radna priredba s dodjelom kandidature nije održana, obveza je organizatora da opravdanje za neodržavanje dostavi HKS-u u roku od 15 dana. U slučaju da organizator ne opravda neodržavanje odobrene priredbe, HKS će mu pri sljedećem planiranju uskratiti takvu priredbu.

Članak 23. Sporovi

U sporovima među sudionicima na radnim priredbama odlučuje organizator u prisustvu delegata HKS-a ukoliko je na priredbu delegiran. Posljednji stupanj u prizivu u takvom sporu je HKS.

Članak 24. Pravilnici

Pravilnici kojima se reguliraju pojedine vrste lovnih radnih priredbi za određene pasminske skupine jesu:

1. Pravilnik za ocjenjivanje rada pasa jamara
2. Pravilnik za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa goniča
3. Pravilnik o radu pasa glasnog gona na divlju svinju u gateru
4. Pravilnik o ispitima prirođenih osobina pasa krvosljednika i utakmicama po krvnom tragu za sve pasmine lovačkih pasa
5. Pravilnik o radu pasa ptičara
6. Pravilnik za utakmice rada španijela
7. Pravilnik o radu retrievera
8. Pravilnik lovačko kinološkog kupa «Sveti Hubert» s psima ptičarima i španijelima.

B. PRAVILNIK O PRIREDBAMA SPORTSKIH RADNIH PASA

Članak 25. Osnovno

Pravilnik o priredbama športskih radnih pasa vrijedi za područje Republike Hrvatske, a obavezan je za sve kinološke udruge, članice HKS-a i za njihove članove. Pravilnik je izrađen u skladu s važećim međunarodnim pravilnicima FCI-a.

Članak 26. Vrste priredbi

Priredbe športske radne kinologije mogu biti:

- ispiti u radu
- nacionalne priredbe s dodjelom kandidature CACT
- međunarodne priredbe s dodjelom kandidature CACIT
- demonstracije (revije) radnih pasa
- kup utakmice

Članak 27. Najava i odobrenje

Organizatori koji žele organizirati priredbu vezanu uz rad športskih radnih pasa podnose u roku, koji odredi Izvršni odbor HKS-a, pismeni zahtjev u vidu plana priredbi za iduću godinu. Po odobrenju Izvršnog odbora HKS-a mogu pristupiti organiziranju navedenih priredbi koje se trebaju odvijati u skladu s pojedinačnim pravilnicima za ocjenjivanje rada športskih radnih pasa, agility i rada sa spasilačkim psima.

Članak 28. Pravilnici

Pravilnici koji razrađuju pojedine vrste priredbi za radne športske pse jesu:

1. Pravilnik za provođenje međunarodnih ispita za športske radne pse (FCI-IPO)
2. Pravilnik za provođenje priredbi po nacionalnim programima za športske radne pse
3. Pravilnik za provođenje međunarodnog programa u agilityju (FCI-agility)
4. Pravilnik za provođenje međunarodnog programa u radu sa spasilačkim psima.

Članak 29. Sporovi

U sporovima među sudionicima na priredbama odlučuje organizator u prisustvu delegata HKS-a ukoliko je na priredbu delegiran. Posljednji stupanj u prizivu u takvom sporu je HKS.

C. PRAVILNIK O IZLOŽBAMA

Članak 30. Osnovno

Pravilnik o izložbama vrijedi na području Republike Hrvatske, te je obvezatan za sve kinološke udruge Hrvatskoga kinološkog saveza (u daljnjem tekstu HKS) i za sve njihove članove.

Pravilnik se pridržava važećih pravila i propisa Međunarodne kinološke federacije – Federation Cynologique Internationale (u daljnjem tekstu FCI).

Članak 31. Vrste izložbi

Izložbe mogu biti međunarodne (internacionalne) i državne (nacionalne) za sve pasmine pasa, te specijalne izložbe za jednu ili više pasmina.

- Međunarodne izložbe su pod zaštitom FCI-a. Na njima se mogu dodijeljivati kandidature za međunarodnog prvaka u ljepoti – Certificat d'Aptitude au Championnat International de Beaute de la FCI (CACIB).
- Nacionalne izložbe su pod zaštitom HKS-a. Na njima se mogu dodijeljivati kandidature za prvaka Hrvatske u ljepoti (CAC HR).
- Specijalne izložbe su pod zaštitom HKS-a. Na njima se mogu dodijeljivati kandidature za prvaka Hrvatske u ljepoti(CAC HR) i/ili druge počasne titule koje odobrava HKS. Specijalne izložbe se mogu organizirati kao samostalne priredbe ili kao dio nacionalne ili međunarodne izložbe.

Međunarodnu izložbu pasa organizira HKS. HKS može provedbu međunarodne izložbe povjeriti pojedinim kinološkim udrugama. Obveza je HKS-a prijaviti i ishoditi odobrenja za međunarodne izložbe kod FCI-a. Nacionalne i specijalne izložbe može organizirati HKS ili udruge - članice HKS-a.

Za provedbu međunarodnih, nacionalnih i specijalnih izložbi pod zaštitom HKS-a mogu se natjecati samo one udruge HKS-a koje mogu udovoljiti propisanim stručnim i tehničkim kriterijima za organizaciju izložbe. Kriterije određuje Izvršni odbor HKS-a.

Članak 32. Najave i odobrenja

1. Organizatori koji žele organizirati izložbu moraju pismeno podnijeti zahtjev HKS-u u roku koji zatraži Izvršni odbor HKS-a za sljedeću kalendarsku godinu.

Izvršni odbor HKS-a, nakon što dobije mišljenje nadležnog Povjerenstva, pismeno odobrava ili ne odobrava organizaciju određene izložbe.

Na prijedlog organizatora Izvršni odbor također odlučuje o tome ima li neka priredba osobito značenje. Izložbe se inače nazivaju prema imenu mjesta u kojemu se održavaju uz naznaku vrste izložbe i godine održavanja (npr. Međunarodna izložba CACIB Zagreb 2004, Nacionalna izložba CAC Zagreb 1999 itd.).

Prijavnica za izložbu mora sadržavati detaljne podatke o organizatoru izložbe, rokovima prijave, dnevnom rasporedu suđenja, sucima, rasporedu pasmina po sucima, razredima, te kandidaturama i naslovima koji se dodijeljuju. Na svim vrstama tiskanica treba jasno naznačiti da je izložba odobrena i pod zaštitom HKS-a, a u slučaju međunarodnih izložbi da je pod zaštitom FCI-a. Prijavnice za međunarodne i nacionalne izložbe treba u vidu probnih otisaka za korekturu predložiti HKS-u na odobrenje prije davanja u tisak. HKS treba u hitnom roku, a najviše osam dana, dati svoje primjedbe ili odobrenje na probni otisak.

2. Mogući organizator koji se želi natjecati za organizaciju međunarodne izložbe s dodjelom CACIB, treba HKS-u podnijeti pismeni prijedlog koji mora obuhvaćati i sadržavati:

a) Mjesto i vrijeme održavanja

b) Visinu iznosa prijavnine

c) Ime i adresu odgovornog stručnog voditelja izložbe

d) Zakonski platno valjanu izjavu o obvezi plaćanja pristojbi HKS-u i FCI-u, a prema važećem cjeniku.

e) Dokaz o materijalnom stanju kluba kojim garantira mogućnost organizacije izložbe

f) Izjavu hotela koji dozvoljava uvođenje pasa u sobe za noćenje

g) Izjavu o prihvaćanju obveze besplatne dostave 5 (pet) izložbenih

kataloga od kojih 2 (dva) moraju biti popunjena s dodijeljenim ocjenama i

naslovima, te s prijedlozima za kandidature CACIB, rezerva CACIB, CACHR i rezerva CACHR i to u roku dva tjedna od dana održavanja priredbe

3. Mogući organizator koji se želi natjecati za organizaciju nacionalne izložbe s dodjelom CACHR treba HKS-u podnijeti pismeni prijedlog koji mora obuhvaćati i sadržavati:

a) Mjesto i vrijeme održavanja

b) Visinu iznosa prijavnine

c) Vrstu naslova, to jest kandidature koja bi se dodijeljivala

d) Ime i adresu odgovornog stručnog voditelja izložbe

e) Izjavu o obvezi plaćanja pristojbi HKS-u, a prema važećem cjeniku

f) Dokaz o materijalnom stanju kluba kojim garantira mogućnost organizacije izložbe

g) Izjavu o prihvaćanju obveze besplatne dostave 3 (tri) izložbena kataloga od kojih 2 (dva) moraju biti popunjena s dodijeljenim ocjenama i naslovima, i to u roku dva tjedna od dana održavanja priredbe

4. Kinološka organizacija koja se želi natjecati za organizaciju specijalne izložbe mora HKS-u podnijeti pismeni prijedlog koji mora sadržavati:

a) Mjesto i vrijeme održavanja

b) Visinu iznosa prijavnine

c) Vrstu naslova, to jest kandidature koja bi se dodijeljivala

d) Ime i adresu odgovornog stručnog voditelja izložbe

e) Izjavu o obvezi plaćanja pristojbi HKS-u, a prema važećem cjeniku.

f) Dokaz o materijalnom stanju kluba kojim garantira mogućnost organizacije izložbe

g) Izjavu o prihvaćanju obveze besplatne dostave 3 (tri) izložbena kataloga od kojih 2 (dva) moraju biti popunjena s dodijeljenim ocjenama i naslovima, i to u roku dva tjedna od dana održavanja priredbe.

Članak 33. Zaštita datuma održavanja

Datum održavanja međunarodne, nacionalne ili specijalne izložbe štiti HKS, ako su osigurani propisani uvjeti i ako je HKS odobrio održavanje izložbe.

Članak 34. Pravo sudjelovanja na izložbama

1. Na međunarodnim izložbama pod zaštitom FCI-a natječu se psi koji pripadaju pasminama obuhvaćenim nomenklaturom FCI-a i čiji je standard potvrđen i priznat od strane FCI-a. Na tim izložbama pasmine koje priznaje HKS mogu se izlagati samo izdvojeno i ne sudjeluju u podjeli naslova koji su pod zaštitom FCI-a.

2. Na svim ostalim izložbama pod zaštitom HKS-a natječu se psi koji pripadaju pasminama obuhvaćenim nomenklaturom FCI-a i čiji je standard potvrđen i priznat od strane FCI-a, kao i psi pasmina koje priznaje HKS.

3. Za sve izložbe pod zaštitom HKS-a obavezna je podjela pasmina usklađena prema važećoj podjeli pasmina FCI-skupina i to:

Skupina 1 - pastirski i ovčarski psi osim švicarskog planinskog psa

Skupina 2 - pinčeri i šnaučeri, molosi i švicarski planinski psi

Skupina 3 - terijeri

Skupina 4 - jazavčari

Skupina 5 - špicevi i psi primitivnog tipa

Skupina 6 - goniči, krvosljednici i srodne pasmine

Skupina 7 - ptičari

Skupina 8 - retriveri, španijeli i psi za vodu

Skupina 9 - psi za pratnju i patuljaste pasmine

Skupina 10 - hrtovi

4. Za međunarodne izložbe organizator jamči da će prihvatiti prijave za sudjelovanje i u katalog upisati samo pse čiji standard priznaje FCI i koji su

uvedeni u rodovnu knjigu jedne od FCI-zemalja članica ili zemlje koja nije članica, ali čiju rodovnu knjigu priznaje FCI kao ugovornog ili sporazumnog partnera.

5. Psi čiji vlasnici imaju stalno boravište u Republici Hrvatskoj, mogu sudjelovati na izložbama u Hrvatskoj pod zaštitom FCI i HKS-a samo ako su upisani u hrvatsku rodovnu knjigu. Psima uzgojenima u inozemstvu za koje je taj upis u postupku vrijedi dodijeljena ocjena i može biti priznat osvojeni naslov tek nakon što je uslijedio zatraženi upis u Hrvatsku rodovnu knjigu. Vlasnici i vodiči pasa koji sudjeluju na kinološkim priredbama, a imaju stalno boravište u Republici Hrvatskoj moraju biti članovi neke od kinoloških udruga članica HKS-a.

6. Psi uzgojeni u inozemstvu u vlasništvu stranih državljana mogu sudjelovati na izložbi samo ako su upisani u rodovnu knjigu koju priznaje FCI i ako su prijavljeni pod brojem te rodovne knjige.

7. Ako je na izložbi ocijenjen pas koji ne ispunjava potrebne uvjete prema odredbama ovog pravilnika, takva ocjena ili osvojena kandidatura smatra se nevažećom.

8. Na izložbama ne mogu sudjelovati psi:

a) koji nisu upisani u rodovnu knjigu koju priznaje FCI

b) koji za izložbu nisu prijavljeni

c) koji nisu upisani u katalog izložbe

d) koji boluju od zaraznih bolesti, na kojima su obavljene nedopuštene promjene, kastrirani psi, psi bez jednog ili oba testisa, ženke koje se tjeraju, te očito noseće ženke

e) koji su u vlasništvu osoba kojima je izrečena kazna zabrane sudjelovanja i izlaganja pasa na kinološkim izložbama od strane HKS-a, ili ako je takvu kaznu odredila i o tome HKS izvijestila neka kinološka organizacija koju priznaje FCI ili je kaznu odredio sam FCI.

f) koji nemaju odgovarajuću veterinarsku potvrdu o zdravstvenom stanju psa i obavljenom cijepjenju.

g) koji su kupirani, a ošteñeni nakon 01.01.2013. godine s izuzecima propisanim Zakonom o zaštiti životinja.

Članak 35. Predaja prijave za izložbu i podaci u prijavnici

1. Prijavnice za izložbu moraju biti čitko ispunjene, s priloženom fotokopijom dokaza o podrijetlu psa (rodovnice), potvrdom o plaćenoj prijavnici i eventualnim ostalim potrebitim pristojbama. One moraju biti dostavljene vodstvu izložbe najkasnije do posljednjeg dana roka za prijavu i to bez obveze organizatora za povratom troškova ukoliko pas ne bude izložen na izložbi. Prijavnice moraju potpisati podnositelji prijave ili njegovi opunomoćenici. Ako prijavica nije potpisana, smatra se da prijava nije podnesena bez obzira na to je li uplaćena prijavina.
2. Slanjem prijavnice prijavitelj - izlagač obvezuje se na plaćanje pristojbe i bezuvjetno priznavanje izložbenoga reda. Prijava ne može biti povučena.
3. Organizator može odbiti prijavu uz povrat uplaćene pristojbe, o čemu treba pravovremeno pismeno izvijestiti izlagača uz obrazloženje svoje odluke.
4. Zakašnjele prijave koje ne mogu ući u katalog izložbe, bespredmetne su.
5. Načelno pristojbe se plaćaju do zadnjeg roka prijave za određenu izložbu. Organizator može dozvoliti izlagačima - stranim državljanima da plaćaju pristojbe na dan izložbe, a prije početka ocjenjivanja pasa. HKS ne preuzima materijalnu odgovornost za troškove nastale organizatorima koji prihvaćaju prijave bez plaćene pristojbe.
6. Svi podaci navedeni u prijavnici moraju biti istiniti, a prijavica mora biti točno ispunjena. Tko svjesno daje krive podatke gubi sve ocjene i moguće postignute naslove na izložbi te čini prekršaj koji podliježe kazni.

7. Pod imenom psa upisuje se ime psa iz rodovnice. U prijavnici se mogu navesti samo oni naslovi koji su izričito i konačno dodijeljeni i priznati (međunarodni i nacionalni prvaci u ljepoti i radu, naslovi sa svjetskih izložbi ili sekcija).

Članak 36. Prihvaćanje prijave

1. Prijava se smatra prihvaćenom kad organizator pošalje potvrdu o primljenoj prijavi.

2. U potvrdi treba obavijestiti vlasnika psa o danu i vremenu kada psa treba dovesti na izložbu. Potvrda o primljenoj prijavi je isprava za vlasnika psa ili njegova opunomoćenika, koja mu omogućuje slobodan ulaz na izložbu. Izlagači se trebaju točno pridržavati uvjeta koje su propisale mjerodavne veterinarske ustanove.

3. Ukoliko izlagač nije primio potvrdu o primljenoj prijavi dužan je provjeriti je li njegova prijava zaprimljena. Nedobivanje potvrde o prijavi ne oslobađa izlagača obveze plaćanja prijavnine.

Članak 37. Psi prijavljeni "izvan konkurencije"

Psi mogu biti prijavljeni «izvan konkurencije» ukoliko to organizator izričito predvidi u prijavnici. Ti psi ne mogu dobivati kandidature koje su predviđene za tu vrstu izložbe. Oni u krugu dobivaju ocjenu bez kandidature i plasiranja. Tako ocjenjeni psi mogu se natjecati u uzgojnim skupinama ili parovima.

Članak 38. Pas na izložbi : držanje, sigurnost, odgovornost

1. Vlasnik odgovara za sve štete koje bi učinio njegov pas. Organizator ne odgovara za eventualne štete vlasniku psa, niti za krađu, bijeg ili gubitak psa.

2. Psi se na izložbu dovode na dan kad je to određeno potvrdom o prihvaćenoj prijavi, te u naznačeno vrijeme.
3. Pod obvezatnom opremom za psa smatra se da psi moraju imati prema svojoj veličini i snazi odgovarajući ovratnik.
4. Oštri psi se na izložbi trebaju kretati s odgovarajućom brnjicom, a za svaku štetu koju učine odgovara samo vlasnik psa.
5. Vodič psa koji ga vodi u krugu mora nositi kataloški broj psa tako da je uvijek dobro uočljiv.
6. Psi koji nisu upisani i uvedeni u katalog ne smiju u načelu biti dovedeni na prostor gdje se održava izložba, osim ako vodstvo izložbe ne napravi iznimku od tog propisa.

Članak 39. Suci

1. Nominirani sudac za određenu pasminu/pasmine ovlašten je za dodjelu ocjena, plasmana i kandidatura. Pri tome je obavezan to činiti bez tuđe pomoći ili uplitanja drugih. Organizator stavlja sucu kao pomoć na raspolaganje voditelja kruga, zapisničara, a ako je potrebno i prevoditelja. Spomenuto osoblje kruga treba, već prema želji suca ukoliko je stranac, vladati jednim od četiri priznata FCI-jezika.
2. Suđenje i ocjenjivanje smiju vršiti samo suci koji za određenu pasminu imaju odobrenje svojeg nacionalnog saveza. Pri tome su obavezni suditi isključivo prema važećim FCI-standardima.

3. Sudac može suditi u inozemstvu samo ako dobije pismenu suglasnost svog nadležnog nacionalnog kinološkog saveza za suđenje određene pasmine ili završnog odabira u počasnom krugu.

4. Suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a mogu suditi na FCI-izložbama ako je njihova nacionalna organizacija povezana s FCI-om ugovorno ili individualnim sporazumom. Ti suci mogu suditi na FCI-izložbama pod pretpostavkom da se nalaze na službenoj sudačkoj listi svoje nacionalne kinološke organizacije.

5. Nadalje vrijedi:

- a. Svi suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a moraju – ukoliko su pozvani da sude na FCI-izložbi - ispuniti propisan FCI-upitni arak, koji im se pravovremeno dostavlja i koji, radi odobrenja, potpisan treba vratiti.
- b. Ukoliko je HKS ili neka druga organizacija - organizator koji su predvidjeli suca iz zemlje koja nije članica FCI-a odgovorni su za istinitost informacija navedenih u upitnom arku.
- c. Suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a moraju se na izložbama bez ograničenja pridržavati FCI-standarda. Organizator koji ih je pozvao dužan im je poslati FCI-standarde pasmina koje su predviđeni suditi.
- d. Suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a kao i suci iz asociranih (pridruženih) zemalja članica smiju suditi samo pasmine koje im priznaje njihov nacionalni savez.
- e. Suci iz zemalja koje nisu članice FCI-a moraju biti unaprijed detaljno upoznati s izložbenim odredbama FCI-a, kao i s odgovarajućim nacionalnim pravilima. HKS ili neka druga organizacija – organizator, dužni su pravovremeno sucima dostaviti te informacije.

Članak 40. Pozivanje sudaca

1. Organizatori izložbe moraju suca pismeno pozvati. Sudac je obavezan organizatoru pismeno potvrditi prihvatanje ili neprihvatanje poziva.

Svoje sudačke obaveze sudac mora uvijek ispuniti osim ako je spriječen iz opravdanog razloga.

2. Ako sudac iz opravdanog razloga ne može ispuniti predviđenu obavezu, mora neodložno telefonski, putem faksa, telegrama, e-maila i sl. o tome obavijestiti organizatora. Otkazivanje se mora pismeno potvrditi.

3. Organizator izložbe isto tako je obavezan pridržavati se poziva prema dotičnom sucu, a razrješenje obaveze je dozvoljeno samo u slučaju više sile ili u suglasnosti sa sucem.

4. Ukoliko je organizator prisiljen izložbu otkazati, obavezan je sucu nadoknaditi nastale troškove. Ako sudac iz bilo kojeg razloga odluči ne izvršiti sudačku obavezu, dužan je sam snositi već eventualno nastale troškove. Zato se sucima preporuča kod rezervacija napraviti dodatno osiguranje za slučaj otkazivanja puta.

5. Između priređivača izložbe i suca mora se napraviti odgovarajući sporazum.

Članak 41. Obveze suca glede izlaganja pasa na izložbi

1. Sudac ne smije na dan izložbe na kojoj sudi prijaviti niti jednog psa u svom vlasništvu.

2. Sudac ne smije na dan izložbe kada sudi izlagati niti jednog psa. Partner, članovi njegove neposredne obitelji ili osobe koje s njim žive u zajedničkom domaćinstvu smiju izlagati pse na izložbi na kojoj sudac sudi.

3. Sudac smije na izložbama na kojima ne sudi izlagati samo pse koje je on uzgojio ili čiji je on vlasnik ili suvlasnik.

4. Sudac ne smije suditi niti jednog psa kojem je bio vlasnik ili suvlasnik, kojeg je školovao, držao ili prodao u posljednjih 6 mjeseci koji su

prethodili izložbi na kojoj sudi. Isto vrijedi za pse koji pripadaju njegovom partneru ili članu neposredne obitelji.

Članak 42. Obveze organizatora

1. Osobe navedene u katalogu izložbe kao organizatori ne smiju na dan izložbe osobno izlagati niti jednog psa.

2. Sudac mora biti unaprijed u primjerenom vremenu obaviješten o pasminama i broju pasa koje treba suditi. Zadaća organizatora je sucu tu obavijest unaprijed pismeno dostaviti kao i informaciju o mjestu i vremenu održavanja sudačkog sastanka.

3. Organizator može sa sucem sklopiti i privatni dogovor kojim može odstupiti od navedenih obaveza. Ukoliko privatni dogovori nisu utanačeni, očekuje se da će se sudac pridržavati navedenih obaveza u pravilniku.

4. Za sve pasmine organizator poziva suce o svojem trošku.

5. Organizator je dužan na vrijeme dogovoriti s kinološkim sucem način putovanja suca. Sucu se moraju nadoknaditi svi normalni putni troškovi i to odmah pri dolasku odnosno, ako je tako prije dogovoreno, unaprijed ih podmiriti.

6. Organizator mora sucu u svakom slučaju osigurati hotelski smještaj i regularne obroke kao i minimalnu naknadu za suđenje propisanu odlukama Izvršnog odbora HKS-a.

7. Prava sudaca koji dolaze iz inozemstva na suđenje na izložbe rješavaju se na sljedeći način:

a) Organizator mora – prema prethodnom dogovoru - snositi trošak suca od trenutka njegovog dolaska u zemlju do trenutka njegovog odlaska. To obično uključuje i jedan dan prije kao i jedan dan nakon izložbe.

b) Troškovi javnog prijevoza obračunavaju se za suce na bazi APEX-tarifa ili drugih reduciranih, posebnih tarifa. Nadoknada za korištenje zrakoplova može se isplatiti – prema gornjim uvjetima – samo u slučaju ako je udaljenost veća od 300 km ili ako je putovanje avionom jeftinije od drugih prijevoznih sredstava.

c) Preporuča se, financijske i ostale dogovore između sudaca i organizatora izložbe unaprijed pismeno dogovoriti. Obje strane moraju se pridržavati dogovora.

Ostala prava sudaca koji dolaze iz inozemstva ne mogu biti manja nego li što vrijede za suce iz zemlje.

Članak 43. Obveze i prava sudaca na izložbi – obveze organizatora vezane uz suđenje

1. Sucu je zabranjen uvid u katalog prije završetka njegovog suđenja. Organizator ne smije dati sucu unaprijed katalog;
2. Sudac ne smije pušiti u krugu;
3. Sudac ne smije piti alkohol u krugu;
4. Sucu je zabranjeno putovati zajedno s izlagačem kojemu će suditi na izložbi. U tom smislu niti organizator ne smije prije suđenja ovlastiti nekog izlagača da brine o sucu;
5. Sucu je zabranjeno prije izložbe stanovati kod izlagača čije pse treba suditi. Stanovanje kod nekog izlagača mu je dopušteno samo ako je to dogovorio nakon završetka izložbe. Isto vrijedi i za privatne sastanke s izlagačima.
6. Sudac ne treba ocijeniti više od 20 pasa po satu (do 80 pasa dnevno).
7. Broj pasa može prema prethodnom dogovoru između organizatora i suca biti veći. Ako je predviđeno da se ocijeni više od 80 pasa s pojedinačnim pisanim ocjenama, onda se suca o tome mora obavijestiti i dobiti njegov pristanak je li spreman suditi toliki broj pasa.
8. Iznimno, uz odobrenje HKS-a, moguće je odobriti organizatoru ocjenjivanje pasa bez pisanih ocjena, a u tom slučaju ukupan broj pasa po sucu ne smije prelaziti više od 150 pasa po danu.

9. Obzirom na svoju djelatnost, sudac je autoritet u krugu. Za organizaciju je odgovoran voditelj kruga, ali sve radnje se sprovode samo u sporazumu sa sucem.

10. Mali psi ocjenjuju se načelno na stolu, koji organizator treba staviti na raspolaganje u krug.

Članak 44. Postupak nominiranja sudaca i dodijeljivanja pasmina na izložbi

1. Za suce koji sude na izložbama organizator treba prethodno ishoditi suglasnost HKS-a, odnosno preko HKS-a suglasnost matičnog nacionalnog saveza ukoliko se radi o stranom sucu. HKS mora o toj suglasnosti obvezatno obavijestiti vodstvo izložbe. Pozvani suci moraju biti ovlašteni ocjenjivati pasmine koje su im dodijeljene za suđenje.

Za sve suce potrebna je suglasnost HKS-a.

2. Stručni voditelj vodi računa o tome da je svakom pojedinom sucu za izložbeni dan dodijeljeno toliko pasa koliko ih on može neometano ocijeniti, a da ne remeti provedbu rasporeda izložbe. Gornja granica je pri tom 80 pasa po izložbenom danu. Ako broj prijavljenih pasa za jednog suca prelazi tu granicu, dio pasmina ili pasa treba se rasporediti nekom drugom sucu. Za drugačije postupanje od ovog uobičajenog nadležan je HKS.

3. Svi suci koji sude na izložbi moraju biti poimence navedeni u prijavnici i katalogu, a isto tako moraju biti navedene i pasmine koje su pojedinom sucu dodijeljene.

4. Ako pozvani sudac ne dođe na izložbu ili otkaže svoj dolazak, organizator izložbe mora imenovati zamjenskoga suca, uz prethodni postupak kao i za ostale suce. Ukoliko to nije moguće ili do zamjene dolazi na dan izložbe takva promjena je moguća samo uz suglasnost

delegata HKS-a. Izlagač nema nikakvo pravo da njegov pas doista bude ocijenjen od suca koji je svojedobno bio imenovan usmeno, na prijavnici, katalogu ili drugdje.

Članak 45. Raspored razreda na izložbama i prijavljivanje u razrede

1. Psi i ženke ocjenjuju se odvojeno i natječu se za osvajanje kandidatura za nacionalne i međunarodne prvake u razredima posebno za ženke i posebno za mužjake.

2. Na izložbama se psi dijele i ocjenjuju u slijedećim razredima:

- a) RAZRED ŠTENADI za pse od 3 – 6 mjeseci
- b) RAZRED NAJMLAĐIH za pse od 6 - 9 mjeseci
- c) RAZRED MLADIH za pse od 9 - 18 mjeseci
- d) RAZRED MEĐURAZRED za pse od 15 – 24 mjeseca
- e) RAZRED OTVORENIH za pse iznad 15 mjeseci
- f) RAZRED RADNIH PASA za pse iznad 15 mjeseci s priznatim položenim ispitom
- g) RAZRED PRVAKA - u ovaj razred mogu se prijavljivati psi kojima je priznat naslov nacionalnog šampiona u ljepoti zemlje koju priznaje FCI ili zemlje ugovornog partnera FCI-a, ili Internacionalnog šampiona u ljepoti. Psi s priznatim naslovom "Prvak Hrvatske u ljepoti" obvezatno se upisuju u ovaj razred ukoliko ne zadovoljavaju uvjete za upis u razred veterana.
- h) RAZRED VETERANA za pse starije od 8 godina
- i) Organizatori mogu zbog specifičnosti pasmine na specijalnim izložbama zatražiti od HKS-a uvođenje i drugih dobnih razreda kao i natjecanje izvan konkurencije.

a) Razred radnih

Za prijavu u razred radnih pasa prijavnici se mora priložiti kopija formulara kojeg propisuje FCI i koji sadržava potrebnu potvrdu od strane nacionalnog saveza zemlje u kojoj vlasnik psa ima stalno mjesto prebivališta, a u kojoj je navedena vrsta položenog radnog ispita. Pri tome

se treba uzeti u obzir da je za prijavu u taj razred važeći rezultat prema FCI odredbama.

b) Razred prvaka

Psi koji se mogu natjecati u razredu prvaka su:

- a. FCI međunarodni prvak u ljepoti
- b. Nacionalni prvak u ljepoti zemlje članice FCI-a
- c. Nacionalni prvak zemlje koja nije članica FCI-a, ali ima ugovorno-partnerski odnos

Za prijavu u razred prvaka naslov mora biti potvrđen do krajnjeg službenog roka prijave, a dokaz o tome prilaže se prijavnici u preslici.

Psi s osvojenom titulom Prvaka Hrvatske u ljepoti obvezatno se upisuju u ovaj razred

3. Razredi koji su u rasporedu navedeni pod a), b), c), h) i i) ne sudjeluju u natjecanju za CACIB i CAC.

4. Nije dopušteno jednog psa istodobno prijaviti u više razreda.

5. Delegat HKS-a ovlašten je ovjeriti premještanje u pravi razred ili skupinu za pse koji su pogreškom prijavljeni u krivi razred. Premještanje psa je moguće samo onda kada je pas prema starosti, vrsti dlake, boji, težini, spolu, veličini, manjku priznatog ispita uvježbanosti ili drugih traženih preduvjeta upisan u krivi razred, a osobito onda ako je pas krivicom organizatora izložbe uvršten u krivi razred.

Zabranjeno je premještanje psa na želju izlagača ako pas inače ispunjava uvjete za razred u koji je raspoređen.

Ako je pas uz gore navedene uvjete premješten to treba posebno istaknuti i ovjeriti na ocjenskoj listi.

6. Svaki je izlagač odgovoran za pravodobno dovođenje svojega psa. Isto tako u svojem interesu mora provjeriti je li njegov pas u izložbenom katalogu uvršten u pravi razred.

7. Slučajevi u kojima pas ne dobiva ocjenu:

- a) Psi koji zakasne ući u krug kada se izlaže njihov razred, smatraju se zakašnjelima za ocjenu i gube pravo na ocjenjivanje. Ukoliko u razredu u koji pripada još nije izvršeno rangiranje pasa ostavlja se mogućnost sucu da privedenog psa ocijeni.
- b) Pas koji ne dopušta sucu pregled ostaje bez ocjene, a sudac u ocjensku listu upisuje uzrok i opasku «ne može se ocijeniti».
- c) Povučeni s ocjenjivanja smatra se onaj pas koji je odveden iz kruga prije početka ocjenjivanja. U ocjensku listu sudac će upisati opasku "povučen s ocjenjivanja" bez navođenja razloga.
- d) Nedovedeni se smatra onaj pas koji nije pravodobno doveden u krug na ocjenjivanje.

Isto tako ako netko na svojem psu učini promjene ili dopusti da one budu učinjene sa svrhom da se prevari sudac, bit će isključen s priredbe, a eventualno dobivena ocjena, naslovi i nagrade bit će osporeni i poništeni.

U gore navedenim slučajevima izlagač nema pravo na povrat prijavnine ili drugih troškova koje je imao u svezi s izložbom.

Članak 46. Ostale podjele unutar pasmine

Na svim izložbama unutar pasmine psi se dijele na varijetete prema vrsti dlake, boji, težini prema nomenklaturi FCI i to kako je predviđeno za dodjelu kandidatura CACIB. Ista podjela primjenjuje se za dodjelu nacionalnih kandidatura.

Ukoliko organizator želi dodijeljivati naslove (osim kandidature CACIB) prema drugačijoj podjeli mora za to prethodno zatražiti odobrenje HKS-a.

Članak 47. Ocjene oblika i plasmani

Ocjenjivanje pasa obavlja se prema važećim standardima FCI-a.

1. Ocjene po razredima:

- a) U razredu štenadi i najmlađih pasa na ocjenskoj listi nakon opisa psa umjesto bilo koje druge ocjene stavlja se jedna od opaski "vrlo

perspektivan", "perspektivan", "zadovoljava" ili "ne zadovoljava". U tim razredima ocijenjeni psi se svrstavaju od 1 - 4.

b) U ostalim razredima, dodjeljuju se, bez obzira na starost i broj pasa za ocjenjivanje, sljedeće ocjene: "odličan", «vrlo dobar", "dobar", "dovoljan" ili "nedovoljan". Obavezno je svrstavanje od 1 - 4 u svakom izložbenom razredu ukoliko je pas ocijenjen najmanje ocjenom vrlo dobar..

2. Suci ocjenjuju oblik prema sljedećim definicijama:

ODLIČAN se smije dodijeliti samo psu koji je jako blizu idealnom standardu pasmine, privedenom u odličnoj formi, harmonične i uravnotežene naravi, prvorazrednog i izvanrednog držanja. Male nepravilnosti u usporedbi s nadmoćnim svojstvima svoje pasmine zaboravljaju se, ali pas mora posjedovati tipična obilježja svog spola.

VRLO DOBAR se kao ocjena pripisuje psu tipičnih obilježja svoje pasmine, ujednačenih proporcija i u dobroj formi. Opraštaju mu se male greške, ali ne i morfološke greške.

DOBAR se dodjeljuje psu koji posjeduje glavna obilježja pasmine, ali ima greške, pod pretpostavkom da greške nisu prikrivene.

DOVOLJAN dobiva pas koji je dovoljno u tipu pasmine, ali nema njezina opće prepoznatljiva svojstva ili njegova tjelesna građa ne zadovoljava.

NEDOVOLJAN kao ocjena predstavlja "diskvalifikaciju" i dodjeljuje se psu koji ne odgovara propisanom standardu, uočljivog je nestandardnog držanja ili agresivnom psu, psu s greškom testisa, znatnim greškama zubala ili anomalije čeljusti, greškama u boji ili dlaci ili koji pokazuje jasne znakove albinizma. Takva ocjena se nadalje daje psu koji pokazuje tako malo obilježja pasmine, da može narušiti njegovo zdravlje. Tom ocjenom ocjenjuje se i pas koji prema važećem standardu ima isključujuću grešku.

BEZ OCJENE ostaju psi kojima se ne može dodijeliti niti jedna prije navedena ocjena. To je npr. slučaj kada pas ne trči, stalno skače na izlagača ili želi izaći iz kruga, tako da se ne može ocijeniti hod i kretanje, ili ako pas stalno izbjegava suca, pa npr. nije moguće pregledati zubalo, tijelo, dlaku, rep ili testise, ili ako se na privedenom psu ustanove tragovi zahvata ili postupka za pokušaj zavaravanja. Isto vrijedi ako sudac osnovano sumnja da je na psu napravljen operativan zahvat koji otklanja

prvobitno stanje (npr. korekcija kapka, ušiju, repa) ili ako sudac ustanovi za njega sumnjivi nalaz. Razlog za kvalifikaciju «bez ocjene» treba biti naveden u sudačkom izvještaju.

3. Na izložbama pod zaštitom HKS-a obvezatno se u svakom razredu plasiraju četiri najbolje ocijenjena psa, ukoliko su dobili najmanje vrlo dobar.

Članak 48. Stjecanje naslova i kandidatura

1. PODJELA KARTICA

Za osvojene kandidature i rezervne kandidature za međunarodne odnosno nacionalne prvake te za prvake razreda mladih dodjeljuju se kartice:

- za CACIB – kartica sa zlatnom prugom
- za Rezerva CACIB – kartica sa srebrnom prugom
- za CAC HR – kartica s hrvatskom trobojnicom
- za Rezerva CACHR – kartica s uskom hrvatskom trobojnicom
- za PRVAKA RAZREDA MLADIH – kartica sa svjetlo plavom prugom
- za NAJLJPŠEG MLADOG PSA PASMINE – kartica sa tamno plavom prugom
- za PRVAKA RAZREDA VETERANA – kartica s tamno plavom i srebrnom prugom
- za NAJLJEPŠEG PSA PASMINE SUPROTNOG SPOLA – kartica s hrvatskom trobojnicom i oznakom BOS
- za PRVAKA PASMINE – kartica s hrvatskom trobojnicom i oznakom BOB

2. NASLOVI I KANDIDATURE

- **Prvak razreda mladih pasa**

Naslov prvaka mladih pasa može biti dodijeljen samo u razredu mladih pasa najboljem psu koji je ocijenjen ocjenom "odličan" i to jednako mužjaku kao i ženki. Dodjela naslova "Prvak razreda mladih" nije obvezna.

MLADI PRVAK HRVATSKE - CHM HR

Naslov "Mladi prvak Hrvatske (CHM HR)" na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji je osvojio:

- tri naslova Prvaka razreda mladih
- naslovi moraju biti dodijeljeni od najmanje dva različita suca
- jedan naslov Prvak razreda mladih može zamijeniti osvojena kandidatura CAC HR ukoliko ju je pas stekao prije starosti od 18 mjeseci

- **CACHR i CACHR rezerva**

Na internacionalnim, nacionalnim izložbama te na specijalnim izložbama, koje su pod zaštitom HKS-a, sudac može dodijeliti kandidaturu za prvaka Hrvatske u ljepoti – CAC HR i to prvoplasiranom odlično ocijenjenom mužjaku i ženki u slijedećim razredima: međurazred, otvorenih, radnih i prvaka.

Rezervnu kandidaturu Rezerva CAC HR sudac može dodijeliti drugoplasiranom odlično ocijenjenom mužjaku i ženki u slijedećim razredima: međurazred, otvorenih, radnih i prvaka.

Potvrda te kandidature je u nadležnosti HKS-a, a priznaje se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. Pas na dan izložbe mora biti star najmanje 15 mjeseci
2. Mora imati priznati dokaz o podrijetlu (rodovnicu) u izdanju kinološke organizacije koju priznaje FCI.

Ako pas kojemu je dodijeljena kandidatura CAC ne bi zadovoljavao gore navedene uvjete kandidatura rezerva CAC priznaje se kao CAC za proglašenje Prvakom Hrvatske.

Ukoliko je pas kojem je dodjeljena kandidatura CAC već proglašen Prvakom Hrvatske u ljepoti, kandidatura rezerva CAC priznaje se kao kandidatura CAC za proglašenje Prvaka Hrvatske u ljepoti.

Za proglašenje Prvaka Hrvatske u ljepoti se može koristiti najviše jedna ovakva kandidatura rezerva CAC.

- **PRVAK HRVATSKE - CH HR**

Naslov "Prvak Hrvatske" (CH HR) na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji je osvojio:

a) za pasmine za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti traži bezuvjetno potreban radni ispit:

- tri kandidature CAC HR

- od tri kandidature najmanje dvije moraju biti osvojene na međunarodnoj izložbi

- kandidature moraju dodijeliti najmanje dva različita suca

- uz gore navedene uvjete naslov se može dodijeliti psu tek nakon starosti veće od 24 mjeseca

- položen radni ispit odgovarajućeg stupnja

- vlasnici (vodiči) pasa članovi HKS-a, moraju traženi ispit položiti na području djelovanja HKS-a, pred sucem s licencom HKS-a, bez obzira ima li pas položen radni ispit van nadležnosti HKS-a.

b) za pasmine za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti ne traži radni ispit:

- četiri kandidature CAC HR

- od četiri kandidature najmanje dvije moraju biti osvojene na međunarodnoj izložbi

- kandidature moraju biti dodijeljene od najmanje tri različita suca

- uz gore navedene uvjete naslov se može dodijeliti psu tek nakon starosti veće od 24 mjeseca

Izvršni odbor može donijeti odluku o posebnim uvjetima dodjele naslova Prvaka Hrvatske u ljepoti.

- **IZLOŽBENI PRVAK HRVATSKE - CH HR - I**

Naslov "Izložbeni prvak Hrvatske" (CH HR) na traženje vlasnika priznat će HKS psu onih pasmina za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti traži bezuvjetno potreban radni ispit i koji je osvojio:

- četiri kandidature CAC HR
- od četiri kandidature najmanje dvije moraju biti osvojene na međunarodnoj izložbi
- kandidature moraju biti dodijeljene od najmanje tri različita suca
- uz gore navedene uvjete naslov se može dodijeliti psu tek nakon starosti veće od 24 mjeseca

Psi koji su već proglašeni za "Prvaka Hrvatske" natječu se obvezatno u razredu prvaka. Oni više ne sudjeluju u natjecanju za taj naslov, a dodijeljena kandidatura CACHR takvom psu prelazi na psa (ženku) koji je osvojio Rezerva CACHR.

Izvršni odbor može donijeti odluku o posebnim uvjetima dodjele naslova Izložbenog Prvaka Hrvatske.

- **GRAND PRVAK HRVATSKE - CH HR - G**

Naslov „Grand prvak Hrvatske“ na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji ispunjava sljedeće uvjete :

1. pas mora biti proglašen Prvakom Hrvatske u ljepoti (CH HR) ili Izložbenim prvakom Hrvatske (CH HR – I)
2. četiri kandidature CAC-HR osvojene u razredu prvaka ;
3. od četiri kandidature, najmanje dvije moraju osvojene na međunarodnoj izložbi;
4. kandidature moraju biti osvojene od najmanje tri različita suca;
5. prvi CAC-HR treba biti osvojen nakon 01. ožujka 2015.

- **APSOLUTNI PRVAK HRVATSKE – AP CH HR**

Naslov "Apsolutni Prvak Hrvatske" (AP CH HR) na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji ima potvrdu o hrvatskom prvaku u ljepoti i radu.

- **CACIB i REZERVA CACIB**

Na međunarodnim izložbama koje štiti FCI dodjeljuje se CACIB - kandidatura za međunarodnog prvaka u ljepoti koje je raspisao FCI. Za takvu kandidaturu natječu se zajedno najbolji psi koji su ocijenjeni s ocjenom "odličan" 1. – CAC-HR iz razreda: međurazred, otvorenih, radnih i prvaka. Svakoj pasmini ili varijetetu, shodno važećoj nomenklaturi FCI-a, sudac je ovlašten, ali nije obavezan dodijeliti dva CACIB-a odvojeno po spolu.

Sudac je ovlašten, ali nije obavezan dodijeliti Rezerva CACIB slijedećem po obliku istaknutom psu. Za tu kandidaturu natječu se psi s osvojenom titulom CAC HR iz preostalih razreda, te pas s osvojenom kandidaturom Rezerva CAC HR pod uvjetom da dolazi iz razreda u kojem je pas s kandidaturom CAC HR osvojio kandidaturu CACIB.

Sudac nije dužan, a niti ovlašten raspitivati se ili obavještavati se o podrijetlu psa ili drugim podacima, kao o vlasništvu i sl. već mora suditi samo prema izgledu psa.

Za prijedlog kandidature CACIB mjerodavan je uvijek samo jedan sudac.

Potvrdu te kandidature prosljeđuje FCI putem HKS-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. Pas na dan izložbe mora biti star najmanje 15 mjeseci
2. Mora imati priznati dokaz o podrijetlu (rodovnicu) izdanu od kinološke organizacije koju priznaje FCI
3. U rodovnici moraju biti za oba roditelja upisane najmanje tri potpune generacije.

Ako pas kojemu je dodijeljen CACIB ne bi zadovoljavao gore navedene uvjete, te ukoliko je već proglašen Međunarodnim prvakom u ljepoti, FCI

će kandidaturu Rezerve CACIB priznati kao CACIB za proglašenje Međunarodnog prvaka u ljepoti.

Prijedlog za dodjelu kandidature CACIB donosi sudac, a potvrđuje je FCI. Zadaća FCI-a je preispitati ispunjavaju li predloženi psi propisane uvjete za potvrdu CACIB-a. Kartica koju dobiva izlagač služi kao dokaz da je dotičan pas predložen za dodjelu CACIB-a. Ona sadrži natisak: «Podliježe potvrdi FCI-a».

• **MEĐUNARODNI PRVAK U LJEPOTI - INT.CH.**

Naslov "Međunarodni prvak u ljepoti (Int.Ch.)" na traženje vlasnika, a preko HKS-a, dodijelit će FCI psu koji je osvojio:

a) za pasmine za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti traži bezuvjetno potreban radni ispit:

- dvije kandidature CACIB u dvije različite zemlje i od dva različita suca
- od FCI-a propisani i u to vrijeme važeći ispiti
- između postignute prve i posljednje kandidature mora proći najmanje jedna godina (365 dana)

b) za pasmine za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti ne traži radni ispit:

- četiri kandidature CACIB u tri različite zemlje i od tri različita suca
- između postignute prve i posljednje kandidature mora proći najmanje jedna godina (365 dana)

MEĐUNARODNI IZLOŽBENI PRVAK - INT.SH.CH.

Naslov "Međunarodni izložbeni prvak (Int.Sh.Ch.)" na traženje vlasnika, a preko HKS-a, dodijelit će FCI psu one pasmine za koje se po traženju FCI-a za stjecanje naslova međunarodnog prvaka u ljepoti traži bezuvjetno potreban radni ispit, ukoliko ispunjava sljedeće uvjete :

- četiri kandidature CACIB u tri različite zemlje i od tri različita suca
- između postignute prve i posljednje kandidature mora proći najmanje jedna godina (365 dana).

Nakon ispunjenja uvjeta FCI-a, vlasnik psa traži priznanje naslova Međunarodni prvak u ljepoti (Int. Ch.) ili Međunarodni izložbeni prvak (Int.Sh.Ch.) putem HKS-a, te za tu priliku prilaže sljedeće podatke i preslike dokumenata:

1. Pasminu psa i njezinu oznaku u rodovnoj knjizi
2. Mjesta i datume održavanja onih izložbi na kojima je psu bio dodijeljen CACIB uz navođenje punog imena suca koji je dodijelio kandidaturu
3. Broj potvrda kandidatura CACIB potvrđenih kod FCI-a (homologiranih), koje treba dati na uvid HKS-u, te priložiti njihove fotokopije
4. Ispravu o podrijetlu psa (rodovnicu) u fotokopiji, kao prilog uz prijedlog FCI-u
5. Dokaz o uspješno položenom radnom ispitu koji se traži u pasmina koje podliježu takvom dokazu
6. Ime i adresu vlasnika psa.

3. FCI objavljuje popis pasmina koje podliježu ispitu uporabivosti (uporabnom ispitu), koji je jedan od uvjeta za dobivanje naslova "Međunarodni prvak u ljepoti".

Generalni sekretarijat FCI-a pažljivo provjerava je li CACIB pravilno dodijeljen.

Organizatori izložbe moraju najkasnije tri mjeseca nakon izložbe poslati FCI-u po dva primjerka izložbenog kataloga i listu predloženih pasa za CACIB i Rezerva CACIB. Ta lista mora sadržavati sljedeće podatke: kataloški broj, ime psa, rodovnu knjigu i broj rodovne knjige, spol, pasminu i varijetet, datum štenjenja, razred, ime vlasnika i ime suca. Pasmine se navode važećom oznakom zemlje svog porijekla, slijedi uobičajena oznaka zemlje održavanja izložbe. Mužjaci i ženke moraju se unositi odvojeno. Numeracija mora započeti s brojem 1 i ne smije se prekidati. Ako neki pas nije naveden u CACIB-listi (npr. ako je zaboravljen), može se kao dokaz prihvatiti CACIB-kartica, ukoliko na listi nije naveden neki drugi pas iste pasmine i istog spola.

• **PRVAK RAZREDA VETERANA**

Naslov prvaka razreda veterana može biti dodijeljen samo u razredu veterana najboljem psu koji je ocijenjen ocjenom "odličan" i to jednako mužjaku kao i ženki. Dodjela naslova "Prvak razreda veterana" nije obvezna.

VETERANSKI PRVAK HRVATSKE – CHV HR

Naslov "Veteranski prvak Hrvatske (CHV HR)" na traženje vlasnika priznat će HKS psu koji je osvojio:

- tri naslova Prvaka razreda veterana
- naslovi moraju biti dodijeljeni od najmanje dva različita suca.

NAJLJEPŠI PAS SUPROTNOG SPOLA - BOS

Za ovaj naslov natječu se:

- a) Na međunarodnoj izložbi – CACIB mužjak ili ženka, Najljepši mladi pas pasmine mužjak ili ženka, te prvak razreda veterana mužjak ili ženka suprotnog spola od onog u kojem je dodjeljen naslov PRVAKA PASMINE.
- b) Na nacionalnoj i specijalnoj izložbi – svi mužjaci ili sve ženke s osvojenim titulama CAC HR, Prvak razreda mladih mužjak ili ženka, te prvak razreda veterana mužjak ili ženka suprotnog spola od onog u kojem je dodjeljen naslov PRVAKA PASMINE.

PRVAK PASMINE – BOB

Za ovaj naslov natječu se:

- a) Na međunarodnoj izložbi – CACIB mužjak, CACIB ženka, Najljepši mladi pas pasmine, te prvak razreda veterana mužjak i ženka.
- b) Na nacionalnoj i specijalnoj izložbi – svi mužjaci i sve ženke s osvojenim titulama CAC HR, Najljepši mladi pas pasmine, te prvak razreda veterana mužjak i ženka.

Samo jedan sudac smije suditi odabir pobjednika pasmine.

Prije izbora najljepšeg psa pasmine sudac izabire najljepšeg mladog psa pasmine.

3. Na kandidature ili naslove ne postoji mogućnost pravnoga potraživanja.

Članak 49. Poseban program – Best in Show

Nakon ocjenjivanja po krugovima pristupa se revijalnom programu izbora najljepših pasa izložbe.

1. Program sadrži:

- izbor najboljeg mladog vodiča (junior handling)
- izbor najljepšeg šteneta izložbe u kojem sudjeluju svi u pasmini prvoplasirani štenci, mužjaci i ženke, ocjenjeni ocjenom vrlo perspektivan
- izbor najljepšeg najmlađeg psa izložbe u kojem sudjeluju svi u pasmini prvoplasirani najmlađi psi, mužjaci i ženke, ocijenjeni ocjenom vrlo perspektivan
- izbor najljepšeg veterana izložbe u kojem sudjeluju mužjak i ženka koji su osvojili naslov prvaka razreda veterana
- izbor najljepšeg para
- izbor najljepše uzgojne skupine
- izbor najljepšeg lovnog psa iz razreda radnih u kojem sudjeluju svi psi lovnih pasmina iz razreda radnih koji su osvojili kandidaturu CAC HR
- izbor najljepšeg mladog psa izložbe u kojem sudjeluju svi najljepši mladi psi pasmina
- izbor najljepših pasa po FCI skupinama (od I. – X.) - BOG u kojem sudjeluju svi psi po FCI grupama s osvojenim naslovom BOB
- ukoliko je izložba višednevna izbor najljepšeg psa dana - BOD za koji se natječu pobjednici FCI grupa koje su tog dana izlagane
- izbor najljepšeg psa izložbe – BIS (Best in Show) za koji se natječu pobjednici FCI grupa, odnosno pobjednici dana ukoliko je izložba bila višednevna.

U svakoj od navedenih kategorija obavezno je rangiranje od 1. do 3. mjesta, osim u izboru najboljeg mladog vodiča u kojoj je obavezno

rangiranje od 1. do. 5. mjesta te u kategoriji BIS ukoliko se bira između pobjednika dana.

2. Uvjeti za natjecanje uzgojnih skupina:

Svi uzgajivači koji mogu ispuniti sljedeće uvjete mogu se prijaviti za natjecanje najljepše uzgojne skupine i to:

a) Uzgojna skupina koja mora biti prijavljena do posljednjeg roka prijave za izložbu, ili na samoj izložbi ukoliko to u prijavnici predvidi organizator.

b) Uzgojna se skupina sastoji od najmanje tri psa, koji pojedinačno moraju biti prijavljeni na izložbu, uneseni u katalog i pozitivno ocijenjeni na izložbi.

c) Svi psi jedne uzgojne skupine moraju biti iz uzgoja jednog uzgajivača, ali ne moraju biti u njegovom vlasništvu.

3. Uvjeti za natjecanje parova:

Svi vlasnici mužjaka i ženke iste pasmine mogu se prijaviti za natjecanje najljepšeg para.

a) Parovi se prijavljuju do posljednjeg roka prijave za izložbu ili na samoj izložbi ukoliko to u prijavnici predvidi organizator.

b) Par čine mužjak i ženka koji su prijavljeni na izložbu, uneseni u katalog i pozitivno ocijenjeni na izložbi.

c) Oba psa moraju biti vlasništvo istog vlasnika.

4. Suđenje posebnog programa

Samo jedan sudac smije suditi odabiranje pobjednika pojedinačnih skupina (BIG, BIS, uzgojna skupina, parovi, skupina potomaka, najljepši veteran, junior handling), isto kao i kod izbora BOB-a.

Suci se moraju unaprijed imenovati i biti objavljeni u katalogu izložbe. Za ovu prigodu smiju se predvidjeti i postaviti samo oni suci koji imaju dozvolu svojeg nacionalnog kinološkog saveza i odgovarajuće pismeno odobrenje svog saveza. Organizator ima pravo u dogovoru s delegatom izložbe promijeniti navedeni raspored sudaca za posebni program u slučaju potrebe.

Sveopći suci (All-round) iz zemalja koje su članice FCI-a smiju suditi sve pasmine, uključujući BIG i BIS bez traženja inače potrebnog dopuštenja svog nacionalnog saveza.

Skupni suci iz zemalja koje su članice FCI-a smiju suditi sve pasmine, kao i BOG onih skupina za koje su ovlaštene bez traženja inače potrebnog posebnog dopuštenja svog nacionalnog saveza

Članak 50. Izložbeni dokumenti i obrasci

Sve dokumente i obrasce vezane za izložbe propisuje, tiska i prodaje Hrvatski kinološki savez.

Članak 51. Nagrade

Organizator i kinološke organizacije mogu na izlozbama dodijeljivati pokale, diplome, medalje, počasna priznanja, plakete, nagrade u hrani koje doniraju sponzori ili druge slične nagrade.

Novčane nagrade nisu dopuštene.

Dodijeljivanje diploma uz ocjene ili nagrada nije obvezatno, pa je prepušteno vodstvu izložbe i kinološkim organizacijama.

Sve nagrade koje se dodijeljuju na izložbi moraju biti jasno navedene u katalogu izložbe.

Članak 52. Otpuštanje pasa iz izložbe

Psi smiju biti udaljeni s izložbe tek nakon završetka izložbe ili u vremenu koje organizator navede u katalogu izložbe. Tko samovoljno odvede psa ranije, gubi sve moguće dodijeljene naslove i nagrade na toj izložbi, a može biti isključen i s budućih priredbi.

Članak 53. Prigovor na odluku suca

1. Kritike na ocjenu

Svaka sučeva odluka je konačna i protiv nje nije dopušten prigovor. Zabranjena je naknadna provjera pojedine sučeve odluke od drugih sudaca ili sudačkog vijeća. Svaka neumjesna ili nepristojna kritika sudačke ocjene ili odluke može prouzročiti gubitak svih dobivenih ocjena, naslova i nagrada i trenutačno odstranjivanje s izložbe, a ujedno predstavlja prekršaj koji se može sankcionirati prema Pravilnicima HKS-a, a na sučevo traženje.

2. Formalne nepravilnosti (pogreške)

Ako je učinjena formalna nepravilnost (pogreška) čiji je krivac organizator, sudac ili izlagač, svaki tako povrijeđeni izlagač ima pravo staviti prigovor. Odmah po saznanju organizator je dužan poduzeti potrebnu istragu i nužne mjere. Prigovori protiv počinjenih formalnih nepravilnosti (pogrešaka) treba podnijeti vodstvu izložbe pismeno, na dan izložbe i odmah na licu mjesta. Uz svaki prigovor treba priložiti iznos u visini iznosa dvije prijavnine za predmetnu manifestaciju. Ako prigovor bude odbijen, taj iznos ide u korist organizatora izložbe. Odluku o podnesenom prigovoru donosi komisija za žalbe koju imenuje organizator izložbe i objavljuje u katalogu izložbe u prisustvu delegata HKS-a, nakon što sasluša sve sudionike, također na licu mjesta i na dan održavanja izložbe. Protiv Komisije za žalbe može se podnijeti priziv u roku od 8 dana u Povjerenstvu za kadrove i priredbe HKS-a. Odluka Povjerenstva je konačna.

Članak 54. Ocjenjivanje u krugovima

1. Osobe u krugu

U krugu se mogu zadržavati samo službene osobe - delegat HKS-a, organizator izložbe, stručni voditelj izložbe, sudac, prema potrebi tumač - prevoditelj, zapisničar, voditelj kruga, sudac pripravnik i izlagači s psima. Sve osobe ovlaštene da budu i ulaze u krug moraju imati vidljivo nošene oznake svoje funkcije, a izlagači vidljivo istaknut kataloški broj psa.

2. Rad suca

Sudac diktira i potpisuje ocjenske liste i kartice s prijedlozima za dodijeljene naslove i kandidature, te pazi da dodijeljeni naslovi i kandidature na njima budu točno označeni. Ocjenske liste moraju biti jasno i čitko ispisane, i to u dva primjerka: prvi za izlagača, drugi za HKS.

3. Osoblje u krugu

Za rad u krugu organizator izložbe treba sucu uvijek osigurati voditelja kruga i zapisničara, a po potrebi i prevoditelja.

4. Voditelj kruga treba tečno govoriti jezik na kojem sudac sudi, pri čemu se to odnosi na jedan od četiri službena jezika FCI-a.

Voditelj kruga mora dobro poznavati FCI i HKS izložbena pravila.

Voditelj kruga treba sucu pružiti sljedeće usluge:

- okupiti/svrstati pse po razredima, pozivajući izlagače po kataloškim brojevima, jasno i glasno do tri puta
- na međunarodnim izložbama pozivanje pasa osim na hrvatskom jeziku treba vršiti i na engleskom jeziku, a prema potrebi i na nekom drugom od četiri službena jezika FCI-a
- utvrditi po razredima koji psi nisu dovedeni
- obavijestiti suca o svakoj promjeni vodiča ili o nepravilnom upisu
- ako treba nadzirati pisanje ocjene prema diktatu suca
- jamčiti za sav pisani materijal i besprijekorne dodjele naslova
- izvršavati sve upute suca

5. Zapisničar u krugu obavlja administrativni posao, piše po diktatu suca opise pasa, te po nalogu suca ispisuje kartice s kandidaturama i naslovima.

6. Organizator je dužan posebnu brigu voditi o osposobljenosti osoblja u krugovima.

7. Rad voditelja kruga posebno na međunarodnim izložbama HKS-a nadzire delegat izložbe, koji donosi procjenu o njihovoj spremnosti.

Delegat je dužan u svom izvješću posebno izvijestiti o radu osoblja u krugovima.

Članak 55. Stručni voditelj izložbe

1. Stručnog voditelja imenuje organizator izložbe najkasnije 15 dana po obavijesti o odobrenoj izložbi. Organizator je dužan odmah izvijestiti HKS o imenovanom stručnom voditelju.

2. Stručni voditelj je kinološki sudac ili stručna osoba koja u potpunosti poznaje pozitivne kinološke propise HKS-a i FCI-a. On podnosi prijedlog sudačke liste HKS-a na odobrenje nakon što je izložba odobrena i to u roku koji odredi Izvršni odbor.

3. Stručni voditelj dobro poznaje i organizira cjelokupni protokol predlaganja i pozivanja sudaca, dogovaranja njihovog dolaska i smještaja, te ishođenje potrebnih suglasnosti za njihovo suđenje. Odgovara za navode u prijavnici izložbe. Stručno odgovara za dodijeljivanje pasmina sucima i raspoređivanje pasa, te uočava nepravilnosti pri prijavi. Organizira stručni tijek izložbe i pripremu osoblja za rad u krugovima, te kontrolira provođenje satnice priredbe. Odgovara za ispravnost kataloga.

4. Izrađuje potrebna izvješća za HKS i FCI i odgovara za njihovu točnost.

5. U slučaju spornih situacija i potrebe dodatnog stručnog tumačenja kontaktira s tajnikom HKS-a i delegatom imenovanim za tu izložbu.

Članak 56. Delegat na izložbi

1. Na sve izložbe pasa HKS određuje delegata, koji je službena osoba HKS-a i na izložbi predstavlja HKS. Delegat mora biti kinološki sudac koji je iskusan u organizaciji priredbi ili osoba s dugogodišnjim iskustvom u organizaciji priredbi. Delegat se imenuje najkasnije 15 dana prije

održavanja izložbe. Delegat kao službena osoba HKS-a ima obveze, prava i odgovornosti.

2. Delegat je dužan prije izložbe kontaktirati sa stručnim voditeljem izložbe i uputiti se u uspješnost provođenja priprema.

Delegat je dužan doći na mjesto gdje će se održati izložba prije početka održavanja izložbe. Treba se detaljno upoznati sa svim pripremama za priredbu, pregledati katalog, upoznati se s terenima, informirati se o dolasku sudaca, njihovim odobrenim suglasnostima za suđenje i s programom rada izložbe. U slučaju da su nađene nepravilnosti u odnosu na ovaj pravilnik i ostale akte HKS-a, iste se moraju otkloniti.

3. Prava delegata na izložbi su sljedeća:

- a) daje potrebna stručna tumačenja za primjenu pravilnika, općih odluka HKS i odluka ovog Pravilnika.
- b) ukoliko uoči bitne nepravilnosti, može obustaviti priredbu (djelomično ili cijelu) dok se nepravilnosti ne otklone.
- c) prati cijeli tok rada i intervenira na eventualna nepravilna i nedolična ponašanja od strane izlagača, vodiča, sudionika ili kinoloških sudaca, odnosno posjetitelja.
- d) intervenira po svim pitanjima i propustima ukoliko nisu u skladu s programom izložbe, određenim pravilnicima i odredbama ovog Pravilnika.

4. Delegat snosi punu moralnu i osobnu odgovornost ukoliko priredba nije održana u skladu s postojećim propisima i odredbama ovog Pravilnika, a on o istima nije podnio izvješće. Odmah po završetku izložbe, a najkasnije u roku od sedam dana dužan je podnijeti stegovne prijave protiv eventualnih propusta izlagača, kinoloških sudaca i organizatora.

Najkasnije u roku od sedam dana nakon održane izložbe delegat je dužan dostaviti Izvršnom odboru HKS-a pismeno izvješće o održanoj priredbi.

Izvještaj delegata mora sadržati najmanje sljedeće podatke:

- mjesto, vrijeme, značaj i vrstu izložbe
- vremenske prilike ukoliko se priredba održava na otvorenom

- izložbeni prostor, broj ocjenjivačkih krugova, veličina, opremljenost, higijenski uvjeti
- osoblje ocjenjivačkog kruga – voditelj kruga, zapisničar, pripravnici
- tehnika pozivanja izlagača i sudionika
- ozvučenje
- redari i služba sigurnosti
- analiza kataloga
- upisnina
- koliko je sudaca bilo predviđeno, a koliko prisutno (poimenično) i postoji li za sve suglasnost matičnog saveza
- koliko je bilo prisutno sudaca pripravnika i jesu li svi propisno upućeni na stažiranje
- način otvaranja i zatvaranja izložbe (prigodan govor, himne, zastave zemalja sudionica)
- približan broj posjetilaca
- je li bilo negodovanja izlagača i po kojem pitanju
- je li bilo žalbi i kako su riješene
- ocjena ponašanja sudaca, eventualni propusti
- navesti sve uklonjene nepravilnosti i ponašanje organizatora na ukazane nepravilnosti u dodijeljivanju kandidatura, diploma, pokala i nagrada
- zaključak u kojem treba dati mišljenje - ocjenu, je li izložba bila održana po pozitivnim kinološkim propisima, je li zadovoljila ciljeve hrvatske kinologije i može li se organizatoru i ubuduće povjeriti organizacija slične izložbe.

Članak 57. Održavanje reda

Organizator je dužan održavati red na izložbenom prostoru. Izložbu treba prijaviti nadležnom uredu Ministarstva unutarnjih poslova, te mora biti ustrojena redarska služba, a sve u skladu s pozitivnim zakonskim propisima. Svi sudionici na izložbi dužni su slijediti upute opunomoćenih i posebno označenih osoba. Oni koji postupe suprotno mogu biti trenutačno odstranjeni s izložbe, a ovisno o okolnostima i kažnjeni strožim mjerama.

Članak 58. Otkazivanje izložbe

Ako je održavanje izložbe spriječeno, organizator je dužan prijavljenim izlagačima vratiti uplaćene pristojbe.

Članak 59. Izvješće o izložbi

Organizator izložbe dužan je u roku od 15 dana nakon održane priredbe HKS-u podnijeti izvješće o izložbi koja treba pokazati:

1. Učinak ocjenjivanja u obliku propisanog broja kataloga popunjenih ocjenama i navedenim svim dodijeljenim naslovima i kandidaturama, te po jedan primjerak svih ocjenskih lista.
2. Broj u katalogu prijavljenih i upisanih te stvarno dovedenih i ocijenjenih pasa.
3. Imena sudaca koji su sudili na izložbi uz popis pasmina koje su ocjenjivali.
4. Zapažanja i prijedloge.

Organizator izložbe treba podnijeti obračun izložbe u roku od 30 dana, te dospjele pristojbe uplatiti shodno ispostavljenom računu od strane HKS-a.

Članak 60. Drugi načini ocjenjivanja pasa osim na izložbama

Pse je moguće ocjenjivati i na drugim priredbama osim na izložbama. Ocjenjivanje pasa se može vršiti na uzgojnim pregledima, na radnim ispitima i drugim prigodama ukoliko organizator zatraži od HKS-a takvu mogućnost i HKS je odobri.

U tom slučaju je organizator dužan osigurati suce za ocjenu oblika na način predviđenim ovim pravilnikom.

Ocjenjivanje pasa u takvim prigodama vrši se po istim načelima i na jednak način kao i ocjenjivanje pasa na izložbi u razredu izvan konkurencije.

Sudac smije potpisati ocjenu psa na takvoj priredbi samo ako je od HKS-a ovlašten kao sudac za navedenu pasminu.

Članak 61. Odluke u slučaju sporova

U sporovima među sudionicima na izložbama odlučuje organizator u prisustvu delegata HKS-a. Posljednji stupanj u prizivu u takvom sporu je Povjerenstvo za kadrove i priredbe HKS-a.

Članak 62. Stupanje na snagu i prijelazne odredbe

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dana 01.01.2017.g.

III. PRAVILNIK O SUCIMA I STRUČNIM KADROVIMA HRVATSKOG KINOLOŠKOG SAVEZA

Članak 1. Osnovno

Kinološki suci obavljaju počasnu službu, koja ih stavlja pred odgovornu zadaću. Njihovo ponašanje treba dakle biti odgovorno i bez zamjerki, bilo da je u funkciji suca ili u privatnom životu. Pri suđenju pasa oni moraju djelovati i odlučivati prema svojem najboljem znanju i savjesti. Kako bi ispunili tu zadaću prijeko im je potrebno temeljito stručno znanje, sposobnost odlučivanja i volja za preuzimanjem odgovornosti. O radu sudaca, njihovoj karakternoj pouzdanosti i njihovu uzornom držanju u svim životnim situacijama ovisi i stanje i daljnji razvoj uzgoja čistokrvnih pasa i rada s njima, a s tim konačno i ugled i uspjesi svih kinoloških pothvata u zemlji i inozemstvu.

Zato je dužnost kinoloških udruga - članica HKS-a da kao pripravnike za tu počasnu službu predlažu samo takve idealiste i entuzijaste koji mogu ispuniti ove visoke zahtjeve.

Obveza je svakog kinološkog suca da stalno radi na svojoj stručnoj izobrazbi.

Članak 2. Podjela sudaca

Ovisno o njihovoj djelatnosti suci se dijele u dvije glavne skupine:

1. suci za ocjenjivanje oblika pasa
2. suci za ocjenjivanje rada pasa

A.Suci za ocjenjivanje oblika pasa dijele se na slijedeće kategorije:

1. Pasminski suci - suci za ocjenjivanje jedne ili više određenih pasmina pasa. Pasminskom sucu koji ima položeno više od 30 % pasmina jedne FCI skupine dozvoljeno je suđenje te skupine u BIS programu izložbe.
2. Skupinski suci - suci za ocjenjivanje oblika pasa jedne ili više pasminskih skupina prema nomenklaturi FCI-a.

Skupinskom sucu koji ima položene tri FCI skupine dozvoljeno je suđenje BIS na izložbama u Hrvatskoj.

U slučaju kada FCI priznaje novu pasminu, skupinskom sucu je automatski dozvoljeno da je sudi ukoliko ta pasmina pripada grupi koju on sudi.

Ukoliko se pasmina premješta u drugu grupu za koju skupinski sudac nema odobrenje za suđenje, on zadržava pravo suđenja te pasmine.

3. Sveopći (all round) suci - suci za ocjenjivanje oblika svih pasa lovačkih i službenih i sportskih pasmina pasa.

U slučaju kada FCI priznaje novu pasminu, allrounder sucu je automatski dozvoljeno da je sudi.

B.Suci za ocjenjivanje rada pasa dijele se na slijedeće kategorije:

1. Suci za ocjenjivanje rada sportskih radnih pasa
2. Suci za agility
3. Suci za rad spasilačkih pasa
4. Suci za ispitivanje i ocjenjivanje rada lovačkih pasa

Članak 3. Nadležnost

Hrvatski kinološki savez (u daljnjem tekstu HKS) prema odredbama svojeg statuta u svoju svrhu ubraja i izobrazbu sudačkih pripravnika, ispite, imenovanje i daljnju izobrazbu sudaca za ocjenjivanje oblika i rada pasa, donošenje i objavljivanje pravilnika o sucima, te objavljivanje popisa sudaca i sudačkih pripravnika.

Hrvatski kinološki savez zadržava pravo održavanja veza s inozemnim kinološkim savezima i davanja odobrenja - suglasnosti za suđenje hrvatskih sudaca za ocjenjivanje oblika i rada pasa u inozemstvu, ili za pozivanje inozemnih sudaca na suđenje u Republiku Hrvatsku. Takvi zahtjevi moraju HKS-u biti pravodobno podneseni.

HKS može sucu uskratiti suglasnost za suđenje na priredbama, shodno odlukama i politici HKS-a

Članak 4. Primanje sudačkih pripravnika

Kinološke organizacije koje skrbe o uzgoju jedne ili više pasmina pasa mogu HKS-u predložiti sudačke pripravnike za suce za ocjenjivanje oblika ili rada pasa one osobe koje zadovoljavaju sljedeće uvjete:

1. U vrijeme prijavljivanja za pripravnika za jednu ili više pasmina, kandidat mora dokazati:

a) za suce

- da je punoljetan

- da je bio aktivan član kinološke udruge – članice HKS-a u periodu od najmanje pet godina

- da ima dokaz o završenoj najmanje srednjoj stručnoj spremi

- da ima dokaz o nekažnjavanju

b) za suce za oblik

- da je uzgajivač s registriranom uzgajalicom, te da su psi iz njegovog uzgoja upisani u hrvatsku rodovnu knjigu,

- da je uspješno izlagao pse kroz period od najmanje pet godina

c) za suce za rad lovni pasmina pasa

- da ima položen lovački ispit

- da ima psa iz skupine za koju polaže ispit i da je sa svojim psom uspješno sudjelovao/položio ispit rada s dodjelom kandidature CACT ili CACIT.

d) za suce za rad sportskih pasmina pasa

prema uvjetima propisanim pravilnicima o stručnim kadrovima za športsku radnu kinologiju, u agilityju i za rad spasilačkih pasa

2. Mora imati zaduženja na izložbama kao zapisničar ili voditelj kruga na izložbama, odnosno kao zapisničar ili pomagač na radnim priredbama najmanje pet puta kroz period od najmanje godinu dana kako bi upoznao proceduru i pravila suđenja.

3. Ime predloženoga sudačkog pripravnika biti će objavljeno u službenom glasilu HKS-a. Prigovore protiv prihvata sudačkih pripravnika mogu podnijeti kinološke organizacije i pojedinci Izvršnom odboru HKS-a u roku 30 dana od dana objavljivanja. Ako nema prigovora ili je prigovor bio neosnovan, Izvršni odbor HKS-a će prihvatiti sudačkog pripravnika. Prihvaćeni pripravnik prijavljuje se pismenim putem na pismeni ispit.

4. Kandidat mora pristupiti pismenom ispitu u kojem će pokazati dovoljno znanja o sljedećim temama:

- Anatomija (statika), morfologija i kretanje (dinamika) psa
- Genetika, zdravlje i karakter
- Poznavanje standarda pasmine/a
- Ponašanje suca, principi i tehnika suđenja
- Pravilnik HKS-a o stručnom radu i FCI pravilnik o izložbama i druga dodatna pravila
- Ostale teme navedene planom i programom za izobrazbu pripravnika HKS-a

Uvjeti prijave, pristupanja, polaganja, otkazivanja, ponovnog pristupanja pismenom ispitu uređena su Pravilnikom o polaganju ispita za kinološke suce.

5. Nakon položenog pismenog ispita ime kandidata će biti uneseno u listu sudaca pripravnika i primit će pripravničku knjižicu, koju mora uredno voditi za cijelo vrijeme izobrazbe. Ta knjižica vrijedi i onda, kada sudac potvrđen za jednu pasminu želi dopuniti svoju djelatnost.

Članak 5. Izobrazba sudačkih pripravnika

1. Izobrazba pripravnika za suca za oblik pasa

a) Potpuno poznavanje pasmine je jedan od najvažnijih faktora za suđenje i sudac koji je položio ispit mora poznavati FCI standard pasmine kako bi mogao donositi odluke bazirane na znanju koje je stekao o pasmini koju sudi.

Praktični dio obuke pomaže pripravniku da stekne potpuno znanje i razumijevanje pasmine/a, sva pravila, kao i proceduru u ocjenjivačkom krugu.

Praktično učenje se sastoji od uspješno odstažiranih pet izložbi na kojima pripravnik stječe nova znanja, nakon što je uspješno položio pismeni ispit. Na svakoj od tih izložbi pripravnik daje sucu – mentoru na ovjeru opisne ocjene za najmanje tri psa.

Lista pasmina koje je obvezno odstažirati prilog je Pravilnika o polaganju ispita za kinološke suce.

b) Praktično učenje se provodi pod nadzorom FCI priznatih i iskusnih sudaca.

2. Izobrazba pripravnika za suca za rad lovnih pasa

a) Praktični dio obuke pomaže pripravniku da stekne potpuno znanje i razumijevanje pasmine/a, pravila koja reguliraju rad te/tih pasmina, kao i proceduru ocjenjivanja u radu.

Kandidat za suca za rad lovačkih pasa sudjeluje na najmanje šest radnih ispita i to dva ispita prirođenih osobina, dva ispita u radu i jednoj priredbi ranga CACT i jednoj priredbi ranga CACIT. Na svakoj od tih priredbi pripravnik ispunjava ocjenske liste za najmanje dva psa koje ovjerava sudac – mentor za navedenu priredbu. Ukoliko se za određenu pasminsku skupinu ne održavaju priredbe ranga CACT ili ranga CACIT Povjerenstvo za kadrove i priredbe će po zamolbi pripravnika odrediti zamjenske kinološke priredbe drugog ranga.

b) Praktično učenje se provodi pod nadzorom FCI priznatih i iskusnih sudaca.

3. Izobrazba pripravnika za suca za rad sportskih radnih pasa

Izobrazba pripravnika za rad športskih radnih pasmina, za suca za agility kao i suca za rad sa spasilačkim psima, te ostalih stručnih kadrova u radnoj športskoj kinologiji vrši se prema pravilima navedenim u pravilnicima:

- a) Pravilnik o stručnim kadrovima za športsku radnu kinologiju
- b) Pravilniku o stručnim kadrovima u agilityju
- c) Pravilniku o stručnim kadrovima za rad spasilačkih pasa

Članak 6. Ispit

1. Nakon uspješno završene praktične obuke pripravnik dostavlja ocjenske liste i ovjerenu pripravničku knjižicu nadležnom povjerenstvu. Ukoliko povjerenstvo prihvati njegovo stažiranje kao uspješno, pripravnik pristupa praktičnom ispitu koji provodi posebno ispitno povjerenstvo koje saziva predsjednik HKS-a na prijedlog nadležnog stručnog povjerenstva HKS-a. Prilikom prijave prvog ispita moguće je prijaviti najviše tri pasmine iz jedne FCI skupine.

Na ispitu mora biti nedvojbeno utvrđeno potrebno znanje za obavljanje sudačke djelatnosti. Rezultat ispita proglašava se nakon završenog ispitivanja. Pripravnik je položio ispit, ako se za to izjasni većina članova povjerenstva. Suzdržavanje od glasovanja smatra se glasom protiv. U slučaju jednakog broja glasova za i protiv, odlučuje glas imenovanog predsjednika povjerenstva. Povjerenstvo pismeno objavljuje rezultat ispita i izvješćuje o njemu u službenom glasilu HKS-a Moj pas.

2. Uvjeti prijave, pristupanja, polaganja, otkazivanja, ponovnog pristupanja praktičnom ispitu uređena su Pravilnikom o polaganju ispita za kinološke suce.

3. Sudački pripravnik koji neuspješno završi propisanu teorijsku i praktičnu izobrazbu u roku od pet godina od njegova prihvaćanja i imenovanja za pripravnika bit će brisan s liste sudaca pripravnika.

Članak 7. Dodatne pasmine

1. Suci za oblik

Suci koji su već priznati za jednu ili više pasmina bilo koje grupe i žele biti priznati za dodatne pasmine moraju se pismeno prijaviti, obaviti praktičnu obuku stažiranja na najmanje dvije izložbe na kojima će opisivati pse (najmanje tri psa po izložbi), a ocjenske liste im ovjerava FCI priznati sudac. Nakon toga prijavljuju se za obavezan praktični ispit za navedenu pasminu/e pred ispitnim povjerenstvom.

Za pasmine koje nisu navedene na listi pasmina obveznih za stažiranje kandidat polaže samo pismeni ispit.

2. Suci za rad lovnih pasmina

Suci koji su već priznati kao takvi za rad jedne ili više pasminskih skupina i žele biti priznati za dodatne pasminske skupine moraju se pismeno prijaviti, obaviti praktičnu obuku stažiranja na najmanje tri radne priredbe (IPO, jednoj priredbi ranga CACT i jednoj priredbi ranga CACIT), na kojima će im ispunjene ocjenske liste za najmanje dva psa ovjeriti sudac-mentor za tu priredbu. Ukoliko se za određenu pasminsku skupinu ne održavaju priredbe ranga CACT ili ranga CACIT Povjerenstvo za kadrove i priredbe će po zamolbi pripravnika odrediti zamjenske kinološke priredbe drugog ranga.

Nakon toga prijavljuju se za obavezan ispit za navedenu skupinu pred ispitnim povjerenstvom.

Članak 8. Imenovanje u kinološkog suca

1. Kad je pripravnik - apsolvent uspješno završio teorijsku i praktičnu izobrazbu i uspješno položio praktični ispit po prijedlogu nadležnog stručnog Povjerenstva, te daljnjom odlukom Izvršnog odbora proglašava se sucem za ocjenjivanje oblika pasmine ili rada za one pasmine ili pasminske skupine koje je uspješno položio. Imenovanje mora biti objavljeno u službenom glasilu HKS-a.

2. Suca za ocjenjivanje oblika pasa, koji je položio ispite i postao pasminski sudac za sve pasmine jedne određene skupine pasa prema nomenklaturi FCI-a za skupnog suca potvrdit će Izvršni odbor HKS-a.

3. Sveopćim sucem (all round) za sve pasmine lovačkih i za sve pasmine sportskih i službenih pasmina pasa Izvršni odbor HKS-a proglasit će onog skupnog suca koji je nakon redovite izobrazbe postao sucem za ocjenjivanje oblika pasa svih pasminskih skupina.

Suca za ocjenjivanje oblika pasa koji je redovitom izobrazbom postao skupni sudac za ocjenjivanje oblika pasa za najmanje 70 posto skupina i koji je najmanje 10 godina aktivno uspješno sudio na izložbama, prvenstveno onima s dodjelom CACIB, Izvršni odbor HKS-a može imenovati sveopćim sucem (all round).

Imenovanje sveopćeg suca mora biti objavljeno u službenom glasilu HKS-a.

Članak 9. Razredi sudaca za ocjenjivanje oblika pasa

1. Suci za ocjenjivanje oblika pasa bez obzira na podjelu prema članku 2. dijele se na:

- a) nacionalne (državne) suce
- b) međunarodne (internacionalne) ili FCI suce.

2. Svaki sudac nakon uspješno položenog ispita, kad ga Izvršni odbor HKS-a proglasi sucem, postaje nacionalni sudac. Nacionalni sudac za oblik može ocjenjivati oblik pasa, pasmina ili skupina za koje je položio ispit na svim priredbama na kojima se ocjenjuje oblik pasa, koje su pod zaštitom HKS-a na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Jednako tako vrijedi i za suce za rad lovnih pasmina.

3. Nacionalni sudac bilo kojega stupnja u podjeli može postati međunarodnim FCI sucem uz sljedeće uvjete:

- a) Ako je kao nacionalni sudac za oblik pasa uspješno sudio na najmanje tri CAC ili CACIB izložbe barem 2 godine nakon polaganja ispita i ako se služi jednim od službenih jezika FCI-a
- b) Ako je kao nacionalni sudac za rad pasa uspješno sudio barem dvije godine na radnim ispitima raznih stupnjeva, uključivo CACT.

Članak 10. Suđenje na međunarodnim izložbama pod zaštitom FCI-a

Kandidature CACIB, odnosno CACIT na međunarodnim izložbama i natjecanjima u radu mogu u skladu s prethodno navedenim uvjetima dodijeljivati samo oni suci koji se nalaze na popisu sudaca HKS-a.

Suci koje nisu sudili u periodu od 5 godina ili duže moraju polagati novi praktični ispit prije nego što smiju ponovo suditi na međunarodnim izložbama. Prije izdavanja novog odobrenja (licence) za suđenje HKS će provjeriti njihovu sposobnost suđenja pasmine ili pasmina koje su im prije bile odobrene.

Skupinskom sucu je dozvoljeno dodijeljivanje kandidature CACIB za sve pasmine navedene grupe. Isto tako mu je dozvoljeno suđenje kategorije Best in Group (BIG) na CACIB izložbama za one grupe koje su mu priznate, a za to nije potrebna suglasnost HKS, koja se inače traži.

Dalje, skupinskom sucu je dozvoljeno finalno suđenje BIS na međunarodnim izložbama, ukoliko se s tim slaže nacionalni savez zemlje koja suca poziva i ukoliko je skupinski sudac za najmanje tri FCI grupe. Sucima HKS-a koji su proglašeni all rounder sucima dozvoljeno je suditi sve pasmine i sve kategorije uključujući Best in Group (BIG) Best in Show (BIS) na CACIB izložbama.

Članak 11. Opće dužnosti suca za oblik i rad

Kinološki suci moraju postupati po važećim FCI standardima i pravilnicima ukoliko ovi nisu u suprotnosti s pozitivnim hrvatskim zakonima. Ne smiju interpretirati nijedan standard ili pravilnik na način koji bi bio u suprotnosti s funkcionalnim zdravstvenim stanjem psa.

Prilikom suđenja moraju se strogo pridržavati Pravilnika o stručnom radu HKS-a, koji je usklađen s Pravilnikom o sucima, Pravilnikom o izložbama FCI, kao i ostalim pravilnicima FCI-a.

Suci se moraju pripremiti za suđenje proučavajući standarde i ostale važeće pravilnike.

Suci moraju uvijek biti temeljiti i pažljivi prilikom suđenja, poštivati uobičajena pravila etike i poštivati svoje kolege suce, izlagače i natjecatelje.

Članak 12. Ponašanje

1. Sudac ne smije nikad kasniti na suđenje ili napustiti priredbu a da nije u potpunosti ispunio svoje dužnosti koje su mu dodijeljene.
2. Sudac ne smije kritizirati suđenje drugog suca.
3. Sudac ne smije tražiti suđenje za sebe u bilo kakvim okolnostima.
4. Sucu nije dozvoljen uvid u katalog prije ili za vrijeme suđenja.
5. Tijekom suđenja sudac se mora prikladno ponašati i pregledati sve pse, bez iznimke.
6. Mora se ponašati trezveno i biti prikladno odjeven u skladu s dužnošću koju ispunjava, te treba uvijek biti korektan i pristojan.
7. Sudac ne smije pušiti u krugu.
8. Sudac ne smije piti alkohol u krugu.
9. Sudac ne smije koristiti mobilni telefon dok sudi.
9. Sudac ne smije prijaviti psa registriranog na svoje ime na dan priredbe na kojoj sudi.
10. Sudac ne smije izlagati nijednog psa na dan priredbe na kojoj sudi.
11. Partner, članovi njegove neposredne obitelji ili osobe koje s njim žive u zajedničkom domaćinstvu smiju izlagati pse na izložbi na kojoj sudac sudi.
12. Psi koje sudac vodi na priredbama na kojima nije u funkciji suca moraju biti ili iz njegova uzgoja ili u njegovom vlasništvu ili suvlasništvu, ili u vlasništvu partnera, člana bliže obitelji ili osobe koja živi s njim u kućanstvu.

13. Sudac ne smije suditi psa koji je bio u njegovom vlasništvu, suvlasništvu, aranžmanu, držanog ili prodanog u periodu od šest mjeseci prije priredbe na kojoj sudi. To se odnosi i na pse koji su bili u vlasništvu partnera, člana bliže obitelji ili osobe koja živi s njim u kućanstvu.
14. Sudac ne smije putovati na priredbu na kojoj sudi s izlagačima ili natjecateljima čije će pse ocjenjivati.
15. Sudac se ni u kojem slučaju ne smije družiti ili odsjesti kod izlagača ili natjecatelja čije će pse ocjenjivati. To smije učiniti samo nakon što je završio sa suđenjem.
16. Sudac ne smije prihvatiti poziv za suđenje na dvije manifestacije koje se održavaju istovremeno.

Članak 13. Prihvaćanje suđenja

1. Sudac može suditi samo na priredbama pod zaštitom HKS-a i/ili FCI-a ili koje organiziraju zemlje članice FCI-a ili zemlje partneri FCI-a. Ne smije suditi na priredbama koje ne priznaje FCI, osim ako nisu organizirane u zemljama koje ne potpadaju pod područje djelovanja FCI-a (zemlje koje nisu članice niti partneri FCI-a). No, i u tom slučaju potrebno je ishoditi suglasnost HKS-a.
2. Po primitku poziva za suđenje izvan zemlje boravka, sudac se treba raspitati je li organizator priredbe potpada pod djelovanje FCI-ja ili je organizator iz zemlje koju priznaje FCI.
3. Ako je organizator priredbe klub, sudac se mora uvjeriti da je klub službeno priznat od nacionalnog saveza zemlje FCI članice ili FCI ugovornog partnera.
4. Sudac smije suditi na priredbama izvan svoje zemlje prebivanja samo ukoliko ima pismenu suglasnost HKS-a za suđenje. Ovu suglasnost treba ishoditi organizator preko nacionalnog saveza zemlje u kojoj se održava priredba, a kopija se šalje pozvanom sucu.
5. Prilikom suđenja izvan zemlje prebivanja sudac mora govoriti tečno barem jedan od četiri jezika FCI-a (engleski, francuski, njemački,

španjolski). U slučaju da sudac ne može ispuniti taj uvjet, a ukoliko to organizator traži sudac treba sam osigurati svog prevoditelja.

6. Ni pod kojim uvjetima sudac ne smije na bilo kojoj priredbi pristati suditi pasminu ili rad pasmine za koju nema odobrenje za suđenje od strane HKS-a. Isto se odnosi na suđenja za Best of Group i Best in Show.

Članak 14. Kaznene odredbe

1. Ako sudac povrijedi odredbe Pravilnika o stručnom radu HKS-a ili FCI pravilnika o izložbama, kao i

odredbe FCI pravilnika o sucima na bilo koji način, potpada pod nadležnost sankcija HKS-a koji, ukoliko je prekršaj dokazan, donosi odluku o kažnjavanju u skladu s važećim pravilnicima.

2. Sucu se mora zajamčiti pravo da se izjasni bilo usmeno ili pismeno. Sudac mora imati pravo žalbe na

odluku. Osobe koje su sudjelovale u donošenju kazne ne smiju biti članovi tijela kojem se upućuje žalba.

3. Prema pravilnicima HKS-a za povrede koje počini sudac moguće su slijedeće kaznene mjere:

- a) Zaključenje slučaja bez kaznenih odredbi
- b) Opomena s ili bez prijetnje zabrane suđenja
- c) Zabrana suđenja na određeni vremenski period
- d) Brisanje sa sudačke liste
- e) Odbijanje ili povlačenje suglasnosti za suđenje u inozemstvu

4. Ukoliko se radi o međunarodnom sucu nakon što kazna stupi na snagu HKS će o svojoj odluci obavijestiti FCI.

Članak 15. Primjena Pravilnika

Izvršni odbor HKS, posebno ako dijelovi ovog pravilnika postanu nevažeći, može po svojoj odluci poduzeti mjere za promjenom pravilnika kako bi osigurao da priredbe pod zaštitom HKS-a organizirane prema odredbama ovog pravilnika budu važeće i da osigura primjenu tih odredbi.

Ukoliko neke odredbe pravilnika postanu nevažeće, iz toga ne proizlazi da cijeli pravilnik postaje nevažećim.

Članak 16. Stupanje na snagu i prijelazne odredbe

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dana 01.01.2017.g.